

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

4 ♦ 15.9. 2015 ♦ 8 €

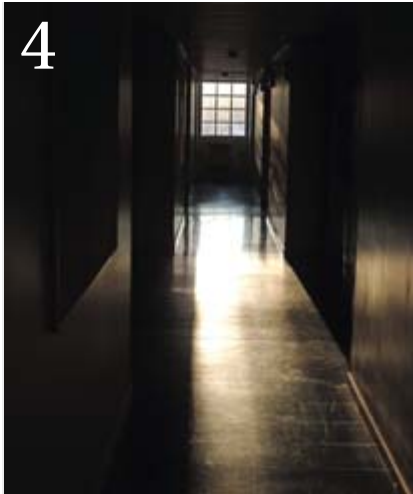

Kärsimyksen ongelma

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

4

MARKKU JULKUNEN

Mitä on hengellinen kärsimys?

10

RAAKEL KOVALA

Älä jää yksin. Sano elämälle kyllä hakemalla tukea ja apua.

tässä numerossa

4-7 Mitä on hengellinen kärsimys?

Raamatun näkemys kärsimyksestä

8-9 Kuljemmeko ohi?

Lähimmäisenpalvelun järjestäminen vaatii tekoja seurakunnissa.

10-11 Älä jää yksin

Mielenterveys on hyvinvoinnin tila, jossa ihminen kykenee sopeutumaan arjen haasteisiin yksilöllisten kykyjensä mukaan.

12-13 Kasvokkain

FT Heli Kanasen väitös avaa evakoiden kärsimystä sotien jälkeen.

14 Helmenkalastaja

Uuspakanuus ja Kristuksen kirkko

15 Hyvä työyhteisö rakennetaan yhdessä

16-19 Taas ja taaskin muistakaamme

Kirkko ohjaa muistamaan pyhiä ihmisiä.
Vieraskirja

20-24 Uutisvaaka, Kirjat, Media

25 Venäjänkielinen sivu

26-27 Ilmoituksia

28 Isien opetuksia

ORTODOKSISET KIRKOPÄIVÄT

20-23
Kirkkopäivät

Aamun Koitto on Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan julkaisema ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti, perustettu 1896. www.aamunkoitto.fi **Kustantaja** Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta, Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo, www.pshv.fi **Toimituskunta** KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Bogdan Grosu, pappismunkki Johannes Parviainen, pastori Tuomas Kallonen, kirkkoherra Tuomas Järvelin, toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** Piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 236, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi **Tilaajapalvelu / tilaukset, osoitteenmuutokset, peruutukset ja laskutus** Kati Toivanen puh. 0206 100 490 (ti-to klo 10–14), aamun.koitto@ort.fi **Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki** puh. 050 584 5587, simo.palviainen@entra.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki) ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 27.10. **Seuraavan numeron aineistopäivä on 21.9. Kannen kuva** Piispa Arsenin maalaaman ikonin on kuvannut Olli Lähdesmäki

iankaikkisesti

Kärsimys lääkärin näkökulmasta

Pyhien isiemme ja äitiemme opetuksen mukaisesti kärsimyksellä on elämällemme tärkeä positiivinen merkitys hengen ja hengellisyyskasvun paikkana ja oikeiden elämänarvojen ohjastajana. Lääkärin on ammattitietikkansa vuoksi tarkasteltava asiaa kuitenkin toisin. Kipu, tuska ja kärsimys liittyvät vakaviin sairauksiin ja joissain tapauksissa elämän loppuvaiheisiin. Pitkittynyt sairaustila helposti kuluttaa ihmisen voimavarat ja invalidisoi myös muut elämän henkiset ja fyysiset ponnistukset ja jalotkin pyrkimykset.

Lääkärin tehtävänä on paitsi hoitaa taustalla olevaa sairausprosessia, myös minimoida sen aiheuttama haitta ja kärsimys potilaalleen. Kaikki lääketieteellinen toiminta, oli se sitten operatiivista, lääkkeellistä tai kuntouttavaa tavoitteeltaan, pyrkii joko sairaudesta parantumiseen tai sen ollessa mahdollonta ainakin mahdollistamaan inhimillisen ja hyvän elämisen sairaudesta huolimatta.

Keskustelupalstoilla kivun ja kärsimyksen tehokas hoitaminen liitetään virheellisesti eutanasiakeskustelun piiriin. Näin ei kuitenkaan ole. Kivun, sairauden ja niiden aiheuttamien kärsimysten hoitoon ja minimointiin on nykyaikana olemassa tehokkaita keinoja ilman elämän keinotekoisien ja ennenaikaisen päättämisen problematiikkaa. Päinvastoin. Kivuton, arvokas ja kunniallinen elämä myös sen loppuvaiheissa on ihmisen perusoikeus ja siihen tulee lääkärinten ammattinsa puolesta kaikin keinoin pyrkiä.

Jukka Randell

Pieniä ja suuria kärsimyksiä

Ihmiskunnan historiassa on vain lyhyt jakso, johon ei liity kärsimystä. Se ajoittui Paratiisiin ennen syntiä lankeamista. Sen jälkeen niin yksilöillä kuin yhteisöillä on riittänyt mitä erilaisimpia koetelemuksia ja kärsimyksiä. Varmasti myös jokaisella tätä lukevala on joitain omakohtaisia kokemuksia hengellisestä, henkisestä tai fyysisestä kärsimyksestä.

Psalminkirjoittaja toteaa; "Katso minun kärsimystäni ja vaivaani ja anna anteeksi kaikki syntini." (Ps. 25:18). Elinvuosiimme mahtuu paljon myönteistä, mutta vääjäämättä myös kärsimystä ja vaivaa. Osa kokemistamme kärsimyksistä on vähäisiä, tai ne muuttuvat ajan myötä mielessä sellaisiksi. Osa niistä on puolestaan taakka, jota kannamme mahdollisesti läpi elämän. Jotkut kärsimyksistämme on itse aiheutettuja, toiset puolestaan hengelliseksi tai henkiseksi kasvuksemme annettuja. Näiden kohtaamisessa tarvitsemme Jumalan avulaa yhtäältä myötäelämisen kykyä ja toisaalta kärsivällisyyttä kestää kärsimys.

Tämän tästä kuulemme ja luemme uutisia eri tahoja koskevista supistuksista, vähennyksistä ja leikkauksista. Vääjäämättä ne koskettavat hyvin monia meistä, joko omakohtaisesti tai lähipiiristä. Seurakunnille ja meille yksilönä se antaa velvoitteen kantaa toistemme kuormia. Toisen kärsimystä ja tuskaa lievittää jo pelkkä kuunteleminen. Ja konkreettista apua on osoitettava aina, kun sitä pyydetään jos sen antamiseen on mahdollisuus.

Olemme aloittaneet uuden kirkkovuoden, mikä samalla merkitsee seurakunnallisessa elämässä uutta vireyttä ja intoa kesän lomien jälkeen. Menneen suven olemme saaneet osallistua monien pyhäköiden temppelijuuhliin, ristisaattoihin, pyhän Trifonin pyhiinvaellukseen ja Lappeenrannan kirkkopäiville. Näitä myönteisiä kokemuksiamme voimme muistella pitkin talvea ja saada niistä voimaa arkeen sekä osallistumisintoa seurakunnan toimintaan. Tänä syksynä meidän kaikkien tulee todentaa jäsenyytemme kirkossa käymällä äänestämässä seurakuntavaltuuston vaaleissa. Tietoja ehdokkaista löydämme seurakuntaliitteestä. Toivotan valitsijoille hyvää harkintaa ja valituille Jumalan siunausta luottamustehtävään.

Piispa Arseni

Mitä on hengellinen kärsimys?

Erilaisten elämäntähtäysten pohdintojen päämääränä on kärsimyksen arvoituksen ratkaiseminen tai vastaaminen sen aiheuttajaa ja päättymistä koskeviin kysymyksiin. Mikä on Raamatun näkemys kärsimyksestä?

Alkukantaisissa uskonnoissa kärsimyksen aiheuttajana pidetään pahoja henkiä. Eräät uskonnot taas näkevät kärsimyksen kohtalon sokeana leikkinä. Raamattu ja kirkon opetus osoittavat kärsimyksen kuitenkin synnin seuraukseksi.

Syntiinlankeemuskertomus osoittaa kärsimyksen ja kuoleman syntiinlankee-

muksen ja Jumalasta luopumisen seurauksiksi. Vanhan ajan Israelissa oltiin vakuutuneita siitä, että elämäntavan ja kohtalon välillä on kiinteä yhteys. Kärsimys on seurausta ihmisen synnistä. Jobin kirja kuvaa syvällisesti tätä kysymystä.

Monet profeetat ja hurskaat saivat kärsiä koko elämänsä; monet heistä jopa kuolivat kärsimyksiin ja puutteeseen Juma-

lasta luopuneen kansan parissa. Historia osoittaa selvästi, ettei heidän kärsimyksensä ollut seurausta heidän omasta synnistään, vaan kansan luopumuksesta. Oli siis niitäkin, jotka saivat kärsiä, vaikka pysyivät uskollisina Jumalalle. Jeesuksen näkemys kärsimyksestä oli kaikkea muuta kuin teoreettinen. Kärsimys kuuluu osana maailmaan, joka on pahan vallassa.

*Meidät kaikki on kutsuttu pyhyyteen,
mutta jokainen persoona on kutsuttu
olemaan pyhä omalla, ainutlaatuisella
tavallaan.*

kärsimystä vuodesta toiseen. Traditio näkee kärsimyksen myös siinä hengessä, että Kristus itse koki kärsimyksensä myönteisen tarkoituksen. Jos kykenee iloitsemaan myös kärsimyksessä, maksaa pahan hyvällä.

Monet kirkon opettajat korostavat ajatusta, että ihminen voi tiettyssä määrin valita tuleeko hänen osalleen kärsimystä vai ei. Kärsimyksen kestäminen nähdään arvokkaammaksi seikaksi kuin rakkauden osoittaminen, vaikka se onkin keskeisen oleellinen asia kristillisen elämän opetuksissa. Kirkon perinteessä kärsimys nähdään yllättävän suuressa määrin myönteisenä asiana. Pyhän Makarioksen mukaan ihminen, joka kokee vain vähäisessä määrin kärsimystä, voi sen seurauksena olla hengellisesti välinpitämätön.

Hengellinen kärsimys

Ihmisen hengellisiin tarpeisiin kuuluvat rakkaus, usko, toivo, hyvyys, ja kauneus. Hengellinen kärsimys syntyy, kun kokee, että nämä tarpeet ovat täyttämättä. Hengellistä kärsimystä synnyttää myös tietoisuus Jumalan käskyjen rikkomisesta.

Meidät kaikki on kutsuttu pyhyyteen, mutta jokainen persoona on kutsuttu olemaan pyhä omalla, ainutlaatuisella tavallaan. Ei ole kahta samanlaista persoona. Jokainen on erilainen. Kaikki ovat kutsutut osallistumaan Jumalan olemiseen ja elämään. Kaikkia kutsutaan rakastamaan niin kuin Hän rakastaa, tuntemaan, niin kuin Hän tuntee, palvelemaan, kuten Hän palvelee. Mutta jokainen on tekevä sen omalla erityisellä tavallaan, Jumalan suomien todellisten tilanteiden ja keinojen mukaan. Jotkut pyhittävät elämänsä avioi-

tumalla, toiset taas elämällä yksin. Jotkut toteuttavat sen papiston tehtävissä, toiset maallikkoina. Jotkut haluavat luostarielämää, useimmat haluavat elää arkipäivän maallistuneessa maailmassa. Jotkut haluavat toimia ensisijaisesti fyysisellä tavalla, toiset toimien henkisesti. Jotkut haluavat olla taiteilijoita, tutkijoita, liikemiehiä tai - naisia ja virkamiehiä. Jotkut eivät halua mitään erityistä työtä tai ammattia. Ja jotkut saatetaan yksinkertaisesti kutsua kärsimykseen, kun taas toiset tässä maailmassa tuskin joutuvat ollenkaan kärsimään. Joillakin saattaa olla paljon kiusauksia, ja he saattavat joutua kestämiseen raskaita taakkoja maailman syntien vuoksi ja langenneen, rikkinaisen ja vääristyneen ihmiskunnan erityisenä perintönä. Jotkut saattavat joutua kamppailemaan hajottavia muistikuvia, kuvitelmia ja intohimoja vastaan, jotka saattavat toisinaan tuntua mahdottomilta kantaa.

Todellisuudessa kaikkein katkerin kärsimys ei ole lihassa vaan hengessä. Tämä kärsimys kiduttaa sielua, kun Jumalan armosta ja Kristuksen valossa hengellinen ihminen näkee synnin kiistämättömän turhuuden, rumuuden ja ahdasmielisyyden, jotka tuhoavat Jumalan kuvaksi tehtyä ihmistä. Kirkon teologien mielestä tämä oli kaikkein tuskallisinta itsensä Herran Jeesuksen kärsimyksistä (*Metropoliitta Anthony Khrapovitskij: The Dogma of Redemption*).

Monikaan meistä ei tietenkään haluaisi puhua kärsimyksestä, eikä ajatella kaikkea maailman kärsimystä tai oman elämän kärsimystä, jota yritämme välttää. Kukapa haluaisi keskittyä kaikkeen siihen kärsimykseen ja sairauteen ja suruun, joka

Kärsimys kirkon perinteessä

Kirkon perinteessä suhtaudutaan kärsimykseen selvästi kahdella eri tavalla. Jotkut kirkkoisat näkevät kärsimyksen pääosin synnin seurauksena. Toiset taas korostavat, että mikäli ihminen jaksaa kantaa koettelemuksensa kärsivällisesti, hän ikään kuin osallistuu Kristuksen kärsimyksiin ja Hänen pelastustyöhönsä. Tässä mielessä puhutaan kärsimisestä jonkin asian tai ihmisen hyväksi.

Pyhä Johannes Krysostomos korostaa, että myös vanhurskaat tarvitsevat kärsimystä. Kärsimystä ei tule pitää loukkauksena itseämme kohtaan, vaikka se poikkeaa niistä elämänjärjestyksestä, johon olemme tottuneet ja jota toivomme. Apostoli Paavalin suhteesta kärsimykseen kertoo se, että hän joutui kokemaan ruumiillista

näyttää tukahduttavan yhteiskuntaamme nykyään? Tosiasia on, että hengellinen elämämme Kristuksessa ei ole aina helpoa ja huoletonta. On kyllä iloa pelastuksestamme. Varmasti iloitemme Herramme varauksettomasta rakkaudesta, mutta silti me olemme kasvotusten langenneen tilamme todellisuuden kanssa.

Synnin ja kuoleman maailma

Totuus on, että tämä langennut maailma ei ole alkuperäinen maailma, jonka Jumala loi. Tämä ei ole se kehityssuunta, jota varten Hän sen suunnitteli alussa. Hän ei halunnut tästä synnin ja kuoleman maailmaa. Näitä asioita ei Jumalamme luonut, eikä halua niitä. Se, mitä Hän haluaa, on ihmisen vapaus, ja Hän kunnioittaa vapauttamme jopa enemmän kuin me itse. Hän vaalii vapauttamme siinä määrin, että Hän sallii jopa meille annetun vapauden väärinkäyttämisenkin ja ajattelemattomien valintojemme seuraukset.

Kärsimys on yleismaailmallinen ilmiö. Jokainen meistä on kokenut ainakin jonkinlaista kärsimystä, ja kohtaamme laajan valikoiman vastoinkäymisiä ja erilaisia hengellisiä haasteita. Varsinkin ne, jotka ovat sitoutuneet elämään Kristuksessa ovat kärsineet jollakin tavalla.

On selvää, että kärsimys ei rajoitu vain ortodoksikristittyihin, jotka elävät Kristuksessa, vaan todella koko ihmiskunta kärsii. Jokainen ihmisolento kokee omaa henkilökohtaista tuskaansa, omaa henkilökohontaista kärsimystään. Tämä asia on kaikille ihmisille yhteinen, ja on täysin riippumaton omista uskonnollisista sidoksistamme, sosiaalisista asemistamme, kansallisista taustoistamme tai taloudellisesta asemastamme. Sillä ei ole mitään tekemistä sen kanssa, milloin ja missä olemme syntyneet. Jokainen ihminen kautta ihmiskunnan historian on kärsinyt.

Kaikki ihmiset jakavat samat langenneen Aadamin lankeemuksen seuraukset, ja kaikkia meitä kutsutaan osallistumaan myös samasta pelastavasta ja pyhittävästä elämän armosta ylösnousseessa Kristuksessa. Kun

alamme nähdä päivittäisen lähimmäisemme tuskan ja kärsimyksen näytelmän Kristuksen silmin, tulemme myös näkemään langenneen ihmiskunnan lankeemuksen seuraamukset uudessa valossa.

Kärsimyksen muodot

On erilaisia kärsimyksen tyyppejä ja muotoja. Aivan ilmeisesti kärsimykset, vastoinkäymiset ja koettelemukset hengellisessä elämässä saavat erilaisia muotoja. Sekä ruumiilliset sairaudet että myös koettelemukset vaikuttavat sieluumme. Esimerkiksi pyhä Diadokhos Fotikealainen kirjoittaa: *"Pyhydestä kamppailevien ruumiit koetellaan lukuisilla sairauksilla ja heidän sieluaan koetellaan pahoilla ajatuksilla"*. Pyhä Makarios Egyptiläinen taas kirjoittaa: *"Kristuksen jäljittelijän, jotta häntäkin voitaisiin nimittää Jumalan pojaksi, Hengestä syntyneeksi, täytyy ennen kaikkea kestää rohkeasti ja kärsivällisesti kohtaamansa vastoinkäymiset, olivatpa ne ruumiillisia sairauksia tai ihmisten juoruja ja parjauksia."*

Maailmassa ei ole elämää ilman kärsimystä. Kärsimys lakkaa vasta Jumalan valtakunnassa. Maailmassa kärsimyksen lähteitä on pääasiallisesti kolme: toisten taholta tuleva ruumiillinen ja sielullinen vainoaminen, sairauksista ja taudeista johtuva kärsimys ja hengellinen kärsimys maailman syntien vuoksi. On vain kaksi tapaa selvitä sellaisista kärsimyksistä. Joko nöyrästi hyväksyy ne ja muuntaa ne itselleen ja muille pelastuksen keinoksi tai kärsii niiden kanssa tappion kapinoiden ja torjuen ne, ja sitten *"kirota Jumala ja kuolla pois"* (Job 2: 9-10) sekä fyysisesti että iankaikkisesti tulevina aikoina.

***Rakkaudessa
Jumala kärsii samaa
kärsimystä meidän
kanssamme.***

Maailmasta langenneessa tilassaan on tullut toimimaton, ja tämä ilmenee sekä yhteiskunnassa laajalti että yhteiskunnan perusyksikössä, perheessä, samoin kuin jokaisessa ja kaikissa ihmispersoonissa.

Toimimattomuus hallitsee maailmaa. Synti ja kärsimys, ero Jumalasta, lopulta itse kuolema: nämä ovat nyt langenneen ihmiskunnan tunnusomaiset merkit. Ero Jumalasta ei vain johda kärsimykseen; se on nähtävä itse syntinä. Synti ei ole vain jumalallisten käskyjen rikkomus, josta seuraa tuomio hänen sääntöjensä rikkojalle, tai palkkio niille, jotka noudattavat hänen määräyksiään. Pikemminkin synti on sairaus, joka erottaa ihmisen Jumalasta.

Tämän eron ja inhimillisen kärsimyksen pääsiallinen syy on ylpeys, itsekkään rakkauden himo, itserakkaus, joka pohjimmiltaan on nöyryyden puutetta. Nöyryyden puuttuminen on kärsimyksen lähde. Pyhä Siluan on sanonut: *"Me kärsimme, koska meiltä puuttuu nöyryyttä"*.

Ylpeydestä rakkaudeksi

Monta kertaa hengellinen kärsimys on itse aiheutettua ja useimmiten ylpeyden aikaansaamaa. Tämä tarkoittaa luonnotonta itserakkautta, liiallista ylpeyttä itsestään ja saavutuksistaan. Tämä saattaa ihmiset toinen toisiaan vastaan. Se erottaa ihmiset, ei vain toisistaan, vaan myös Jumalasta. Erottamalla itsensä Jumalasta ja lähimmäisistään ylimielinen ihminen tuottaa itselleen sanomatonta kärsimystä ja hengelistä huolta.

Kaikkeen tähän kärsimykseen Jumala osallistuu jokaisessa meissä. Rakkaudessaan Hän selittämättömästi kärsii samaa kärsimystä meidän jokaisen kanssa. Ainoastaan Jumala voi niin tehdä. Hän tuntee jokaisen pienenkin kärsimyksen, sairautteessa, koko kirkossa, koko ihmiskunnassa. Tämä on hyvä muistaa noina vaikeina hetkinä, kun me itse tai joku rakkaistamme kärsii jonkinlaisen riippuvuuden, rakkaan läheisen menettämisen, avioeron tai perheongelmien vuoksi, tai jonkin sairauden, fyysisen

tai sielullisen takia, tai ollessamme koettelemuksissa tai kiusauksissa.

Meidän tulee muistaa, että jumalallinen lohdutus on aina lähellä. Juuri silloin kun tuntemme olevamme murtumaisillamme kärsimyksen tai siihen liittyvän epätoivon alla, saamme uutta voimaa Jumalalta.

Myötätunnon kyneleet

Hengellinen ihminen Jumalan hänelle antaman armon määrän mukaan osallistuu näissä hengellisissä kärsimyksissään Kristuksen ahdistuksiin. Niin tapahtuu pyhiin suurimmissa kärsimyksissä, jotka ovat paljon sietämättömämpiä kuin mitkään ulkoiset vainot tai ruumiilliset sairaudet. Sitä on sielun kärsimys synnin mielettömyydestä sekä rakkauden tuska niiden tähden, jotka ovat joutumassa kadotukseen.

Maailmassa ei ole elämää ilman kärsimystä.

Tätä samaa rakkauden tuskaa pyhä Iisak Syyrialainen kuvaa sanoessaan pyhistä: *"jos heidät olisi heitetty tuleen kymmenen kertaa päivässä heidän ihmisrakkautensa vuoksi, sekin olisi ollut heistä liian vähän"*. Pyhä Iisak itse tunnetaan siitä, että hän vuodatti lakkaamatta kärsivän rakkauden kyyneliä kaikkien ihmisten, koko luomakunnan ja jopa paholaisen puolesta.

Niinpä kaiken kärsimyksen lopullinen muoto, joka johtaa pelastukseen, on myötätuntoinen rakkaus kaikkia kohtaan, jotka ovat joutumassa tuhoon synnin mielettömän järjettömyyden kautta. Kristus kärsi sellaisesta rakkaudesta jumaluutensa täyden ja rajoittamattoman määrän mukaan. Ja jokainen ihminenkin kärsii siinä määrin kuin hän on jumalallistunut Kristuksessa Hengen armosta.

Rovasti Raimo Sissonen

TUOMO TUOVINEN

Kärsimyksessä kohtaamme vastoinikäymisiä ja hengellisiä haasteita.

Kuljemmeko ohi?

Suomalaisen yhteiskunnan vitsauksia ovat tänä päivänä työttömyys, yksinäisyys ja syrjäytyminen. Lähimmäispalvelun järjestäminen vaatii nyt tekoja seurakunnissa. Emme voi jatkaa elämää kirkollisessa kuplassamme.

Nämä kuvitteelliset, kuitenkin todellisiin tarinoihin perustuvat, elämän kertomukset kuvaavat sitä inhimillistä hätää, joka kolkuttelee seurakuntien ja seurakuntalaisten ovia. Kuljemmeko ohi vai haluammeko olla laupiaita samarialaisia?

"Tyyne oli jäänyt eläkkeelle kymmenisen vuotta sitten. Hänen miehensä kuolemassa oli muutama vuosi. Hän asui nyt yksin kerrostalokaksiossaan. Tyynen lapset olivat muuttaneet eteläiseen Suomeen töitten perässä.

Elämä oli mennyt hyvin, kun Tyyne oli saanut elää eläkevuosia miehensä kanssa.

Kuolema oli lopettanut nämä tyyneyden vuodet. Takana olivat kiireiset työvuodet, jolloin elettiin lasten paremman tulevaisuuden vuoksi. Ystäviä oli vähän, ne työkaiverit lähinnä. Sukulaisissa käytiin lomien aikaan kesällä.

Oli tullut sairauksia. Oli diabetesta ja verenpainetta. Jalat remppasivat ja kulkeminen oli yhä vaikeampaa. Oli kertynyt liikakiloja. Kuulokin oli heikentynyt. Tyyne oli niin monesti toivonut, että lapset asuisivat lähempänä ja heiltä voisi pyytää apua.

Oli niin vaikeaa tällä iällä tutustua ja ystävystyä. Torilla tai kaupassa hän tapasi puolituttuja. Siinä vaihdettiin lyhyet kuulumiset.

Usein se oli lähinnä litaniaa sairauksista.

Tyyne ajatteli, että vanhenemisessa on ehkä vaikeinta, että joutuu luopumaan niin paljosta: läheisistä ihmisistä, terveydestä, työstä. Nyt hän koki olevansa niin yksin elämässään. Kuin häkkiin suljettu lintu. Missä oli toisen ihmisen läsnäolo? Kuunteleminen? Pienikin kosketus?"

Toinen ihminen tehokain lääke

Yksinäisyys koskettaa erityisesti yli 65-vuotiaita Suomessa. Heistä enemmän kuin 300 000 kärsii yksinolosta. Ikääntyvien määrä kasvaa nopeasti. Ikääntyvien yksinäisyyttä ei helposti huomata. Privatisoitunees-

sa länsimaisessa kulttuurissa vanhuuden yksinoloa pidetään jotenkin luonnollisena tilana.

– Yksinäisyys ei kuitenkaan ole pelkästään vanhusten ongelma. Yksinäisyys koskettaa elämänkaaren jokaista kohtaa vauvasta vaariin. Luultavasti jokaisen syrjäytymiskohtalon takana on juuri tämä: ihminen on jäänyt – tai jätetty – yksin. Vanhuuden yksinäisyyden erityispiirteenä on ehkä juuri se, että mahdollisuuksia uusien ihmissuhteiden luomiseen ei tunnu olevan, toteaa toiminnanjohtaja Olli Valtonen Helsinki Missio ry:stä, joka on erikoistunut seniorityöhön.

Tehokkain lääke yksinäisyyteen on toinen ihminen. Vapaaehtoistyössä autettava saa kaipaamaansa apua, mutta myös auttaja auttaa itseään. Molempien hyvinvointi lisääntyy.

Taantumien uhreja

”Matti on ollut työttömänä jo reilut kolme vuotta. Potkut olivat tulleet! Pitkät yt-neuvottelut oli käyty ja satoja irtisanottiin. Suuryhtiö halusi laittaa talouttaan kuntoon ja siirtää paperin tuotantoaan kehitysmaihin, joissa palkkataso oli alhaisempaa.

Aluksi Matti ei osannut ajatella muuta kuin, että miksi potkut minulle?! Hän oli menestynyt elämässään hyvin. Ensimmäisen työpaikkansa hän oli saanut paperitehtaalta, kun isä oli siitä insinööreille puhunut. Paperimiesten palkat olivat keskitasoa paremmat voimakkaan ammattiliiton vuoksi. Vahva luottamus ammattiliittoon antoi uskon, että näin elämä jatkuisi eläkkeelle saakka.

Nyt elämä oli pysähtynyt kuin seinään. Hän ei osannut innostua yrittäjyydestä, eikä itsensä uudelleen kouluttamisesta yli viisikymppisenä.

Suomi on voimakkaassa taantumassa. Matti ei ymmärrä, mitä työvoimahallinnon ”aktivointi-kurssit” auttavat, jos työttömiä on enemmän kuin avoinna olevia työpaikkoja. Työtä ei vain riitä kaikille tämän päivän Suomessa.”

Työn menetys on todettu yhdeksi elämän traumaattisimmista kokemuksista. Länsimaiseen kulttuuriin kuuluu olennaisena osana työn tekeminen ja toimeentulon ansaitseminen. Työ nähdään osana elämää ja hyvää elämäntarinaa.

Työttömyys vaikuttaa haitallisesti sekä terveyteen että hyvinvointiin. On vahvaa näyttöä siitä, että työttömät voivat huonommin ja ovat sairaampia kuin työlliset.

Seurakunnat eivät pysty työttömyyttä poistamaan. Sen seurauksien lievittämisessä luterilaiset ja vapaakirkolliset seurakunnat ovat näyttämässä meille esimerkkiä.

*Jarmo Ihalainen
sosionomi, kirkolliskokousedustaja*

Yksinäisyys koskettaa erityisesti yli 65-vuotiaita.

SAMI SALLINEN

MISSÄ DIAKONIA- TYÖNTEKIJÄT?

PSHV ry julkaisi keväällä Auttajan polku -virikekirjan ortodoksisesta lähimmäispalvelusta. Se listaa hyvinvointipalvelun perusteet, ohjeet auttajalle ja lähimmäispalvelun koordinaattorille.

Kirjassa katsotaan, että koordinaattorin tehtävä edellyttää ammattimaisuutta. Häneltä odotetaan sosiaalialan tai terveydenhoidon koulutusta sekä sitoutumista työhön vähintään pariksi vuodeksi.

Piispa Ambrosius ihmetteli 70-vuotishaastattelussaan, miksi vanhusten ystävöimintää ei ole saatu organisoitua seurakunnissa, vaikka malleja ja opastusta on ollut saatavilla.

Diakoniatyö on kirjattu kirkon nykyisessä ja valmisteilla olevassa strategiassa kirkon perus- ja ydintehtäviin. On kiitettävää, että rakas kirkkomme on alkanut kehittyä tähän monien kaipaamaan suuntaan.

Paikallisseurakuntien olisi syytä pohtia, miten ne voisivat perustaa diakoniatyöntekijöiden työsuhteita, suoraan tai ostopalveluina. Yksi mahdollisuus edetä asiassa on yhteistyö naapuriseurakuntien kanssa. Ammattimaista lähimmäispalvelua ja muuta laajenevaa diakoniatyötä ei voida organisoida vapaaehtoistoiminnalla.

Älä jää yksin

Mielenterveys voidaan nähdä hyvinvoinnin tilana, jossa ihminen kykenee sopeutumaan arkielämän haasteisiin yksilöllisten kykyjensä mukaan.

Näen työssäni päivittäin inhimillistä kärsimystä, joka kytkeytyy erilaisiin mielenterveyden ongelmiin. Yksinkertaistaen työni on kärsimyksen kohtaamista ja sen lievittämistä. Psykkistä kipua ja kärsimystä ei voi-

da mitata laboratoriokokeilla tai kuvantaa yleisesti käytössä olevilla kuvantamislaitteilla. Sairauden yksilölle ja hänen läheisilleen aiheuttama kärsimys on aina yksilöllistä ja kohdattavissa henkilön ainutlaatuisena kokemuksena. Kenenkään kärsimystä ei voi-

da verrata toisen henkilön kokemukseen.

Mielenterveys rakentuu perinnöllisten ja ympäristötekijöiden vaikutuksesta läpi kehityshistoriamme. Raja normaalin ja poikkeavan mielenterveyden välillä on suhteellinen. Ohimenevä lievä ahdistus on

ihmismielen normaali reaktio ristiriitaisiksi kokemissamme tilanteissa.

Monet mielen toimintoihin liittyvät ilmiöt voidaan nähdä jatkumona lievästä vaikeaan. Mieli saattaa ennakkoon kantaa huolta tulevasta ja ennakoimme näin mahdollisia riskejä, joita tulevaisuuteen liittyy.

Surusta sairaudeksi

Kun mieli alkaa askarrella liikaa erilaisten huolten parissa ja saa ihmisen olemaan pitkäkestoisesti ahdistunut tai kun läheisen ihmissuhteen päätyttyä suru kääntyykin pitkäaikaiseksi masennukseksi siirtytään ”janalla” sen pisteen yli, jolloin oireet alkavat heikentää ihmisen kykyä selviytyä arkielämän vaatimuksista. Sairaudesta puhutaan, kun henkilö kokee oireiden vaikuttavan hänen sosiaalisiin suhteisiinsa ja toimintakykynsä heikentävästi.

Mielenterveyden häiriöiden diagnosointi perustuu kansainvälisesti laadittuihin luokituksiin. Häiriöt määritetään erilaisten, kullekin sairaudelle tyypillisten oireiden kokonaisuutena, oireyhtyminä.

Mielenterveyden häiriöt ovat yleisiä. Tutkimusten mukaan jostakin mielen-

veydenhäiriöstä kärsii vähintään joka viides suomalainen. Mielenterveyden ongelmat voivat koskettaa meistä jokaista iästä, koulutuksesta, kulttuuritaustasta ja sosiaalisesta asemasta riippumatta. Kadulla kävellessä voi mielessään ajatella, että joka viides vastaan-tulija on saattanut kärsiä jossakin elämänsä vaiheessa mielen-terveyden ongelmista.

Kärsimys osa elämää

Valitettavan usein näen ihmisiä, jotka ovat sinnitelleet vuosia voimavarojensa ääri-ajoilla selviytyäkseen työstään ja arjen vaatimuksista erilaisten psyykkisten oireiden kanssa. Meissä suomalaisissa elää vahva yksin pärjäämisen vaatimus. Sisukkuus ja yksin sinnittely voi kääntyä kuitenkin toimimattomaksi ja oireilua vaikeuttavaksi toimintatavaksi. Ongelmista ei ole helppo lähteä puhumaan vieraalle ja usein läheisillekään ei haluta olla vaivaksi. Itsetunnol- taan tasapainoisen henkilön tunnusmerk- ki on kuitenkin kyky tukeutua vaikeuksissa toisiin ihmisiin sekä hakea apua.

On ollut ilahduttavaa, että viime vuosina mielen-terveyden häiriöistä on alettu puhua julkisuudessa avoimesti ja ymmär- tävästi. Mielenterveyspalveluihin hakeu-

tumisen kynnystä on madallettu. Kaikista Suomen kunnista löytyy palveluita, jotka ovat kuntalaisille ilmaisia. Internetistä voi löytää hyödyllistä tietoa ja neuvoja esimerkiksi Suomen Mielenterveysseuran sivuilta. Moni kokee hyötynensä erityisesti vertais- tukiryhmistä ja -toiminnasta.

Mielenterveyden häiriöihin liittyvä häpeä lievittyy avoimuudella ja jokaisen ihmisen yksilöllisten vaikeuksien arvosta- valla kohtaamisella. Itävaltalainen psykiat- ri Viktor Frankl pohtii useissa teoksissaan kärsimyksen teemaa. Hän toteaa, että kärsi- mys on erottamaton osa elämää. Frank- lin mukaan ihminen voi löytää elämäl- leen arvon myös siinä tavassa, jolla hän asennoituu kärsimyksensä. Ihminen voi Franklin mukaan kaikesta elämään ja sairauteen liittyvästä kärsimyksestä huolimatta sanoa elämälle ”kyllä”. Voit sanoa ” kyllä” hakemalla tukea ja apua. Älä jää yksin.

Anu Hirvonen

Kirjoittaja on psykiatrian erikoislääkäri ja psykoterapeutti, joka työskentelee kehitysvamma psykiatrina Vaalijalan kuntayhtymässä

JOENSUUN JA TAIPALEEN KEHITYSVAMMAISTEN KERHO

Seurakuntaan kuuluu monenlaisia ihmisiä. Osa jäsenistä kärsii mielen-terveyden ongelmista ja osalla haasteet ovat toisaal- la: ihmissuhteissa, taloudessa, työelä- mässä tai terveydessä. Jokaisella meistä on omat ristinsä. Näihin haasteisiin kirkko tarjoaa avuksi muunmuassa sielunhoi- toa ja diakoniaa eli lähimmäispalvelua. Kirkon tarjoama apu ei korvaa psykiatrasta apua tai yhteiskunnan tarjoamaa tukea, mutta ne eivät ole toisiaan pois sulkevia- kaan. Kirkko ja yhteiskunta voivat tehdä yhteistyötä. Usein kirkko toimii palveluja täydentävänä tahona.

Yksi yhteistyökohderyhmä kirkon työssä ovat kehitysvammaiset, jotka ovat ilahdut- tavasti päässeet esille mediassa Pertti Kurikan nimipäivät yhtyeen ja Sisujengin myötä.

Joensuun ja Taipaleen seurakuntien alueilla toimiva Kehitysvammaisten kerho

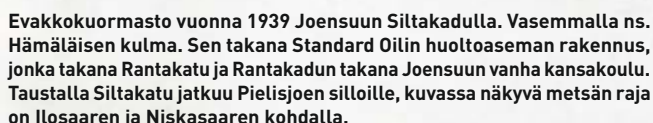
syntyi kirkon ja yhteiskunnan yhteistyön myötä. Ryhmä ortodokseja saatiin koolle, kun Honkalammen kuntayhtymän hoito- laitoksessa toimitettiin hartauksia ja sen palvelujen piirissä oleville ortodokseille pidettiin kehitysvammaisten omaa kris- tinoppileiriä. Kun seurakunnissa saatiin näin kontakti kehitysvammaisiin, syntyi vakituisesti kokoontuva kerho 2000-luvun alussa silloisen diakoniatyöntekijän ja yhden teologian opiskelijan harjoittelujak- son toimesta.

Nykyisin kerho kokoontuu syksystä kevääseen miltei kuukausittain milloin Joensuun ja milloin Taipaleen alueella. Kokoontumisissa on aina läsnä dia- koniatyöntekijä ja pappi sekä joidenkin kerholaisten henkilökohtaisia avustajia. Toiminta on pyritty pitämään seurakun- taan integroivana, joten osa kokoontumi- sista on sellaisia, että muitakin seura-

kuntalaisia on paikalla ja osa omana ryhmänään.

Liturgiaan kerho osallistuu kaksi ker- taan vuodessa tekemällä retken johonkin yhteistyöseurakuntien sunnuntailiturgi- oista. Integroivaa toimintaa on ollut myös erilaisten talkoiden muodossa muun- muassa piirakka- ja virpovitsatalkoissa. Omia retkiään kerho on tehnyt luostariin, museoihin, luontoon ja risteilylle. Joskus kerhossa on ollut vieraileva ohjaaja. Kerhon toiminta suunnitellaan yhdessä kerholaisten kanssa. Ortodoksisuuteen tutustutaan askartelun ja erilaisten toiminnallisten opetusmuotojen kautta. Jokaisessa kokoontumisessa toimitetaan rukoushetki ja siunataan ruoka.

Ma. kirkkoherra Tuomas Järvelin

Kansallinen selviytymiskertomus

*Kun me turvatuissa oloissa eläneet sukupolvet
ajattelemme sotien aiheuttamia kärsimyksiä,
pystymme tuskin ymmärtämään, mitä keskelle
sotaa joutuminen ja kodin menettäminen evakoille
merkitsivät.*

Filosofian tohtori Heli Kaarina Kananen on vapaa tutkija Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksella. Väitöskirjassaan "Kontrolloitu sopeutuminen. Ortodoksinen siirtoväki sotien jälkeisessä Ylä-Savossa (1946-1959)" hän on tutkinut sopeutumisen kokonaiskuvan ristiriitaa: yhteiskunnassa vaietun siirtoväen koke-

mustiedon ja virallisen kansallisen historian yhteensopimattomuutta.

Heli Kananen pyytää avaamaan evakoiden kokemuksia tarkastelemalla sodan vaikutusta tämän päivän ukrainalaisten elämään. Mitä sodan uhriksi joutuminen tarkoittaisi meille itsellemme? Mitä menettäisimme?

Hän toteaa, että sodalla on hyvin laaja-

kantoiset vaikutukset yhteiskunnan toimintoihin ja niihin ihmisiin, jotka tilanteessa elävät. Seuraukset eivät myöskään lopu siihen hetkeen, jolloin aseet vaikenevat, vaan ne vaikuttavat sota-ajan eläneiden ja sodasta kärsineiden ihmisten elämäntilanteeseen jopa elämän loppuun saakka. Tunnettautuminen ja kärsiminen siirtyvät herkästi myös seuraaviin sukupolviin silloin, kun ne jäävät periytyviksi.

Elämän menetykset

Sodan aiheuttama kärsimys syntyy sodan seurauksena koettujen monita-
hoisten menetysten kautta. Luonnolli-
sesti ensin voi tulla mieleen sodan aihe-
uttamat taloudelliset ja materiaaliset

menetykset sekä lähiomaisten menettäminen. Sota voi viedä perheenjäseniä, sukulaisia, samoin kuin materiaalisen omaisuuden, kodin, maat ja metsät.

Kyse on kuitenkin myös laajemmasta ilmiökentästä, Heli Kananen korostaa.

- Sodasta seuraa usein myös merkittäviä ei-materiaalisia menetyksiä. Sota yleensä heikentää perusturvallisuuden tunteen. Esimerkiksi pelot, joita evakkomatalla koettiin, voivat vaivata pitkäänkin esimerkiksi unien kautta. Ne saattavat myös vaikuttaa elämänvalintoihin myöhemmin; ihminen ei tavallaan ole sodan traumojen vuoksi vapaa valitsemaan tietään, vaan jokin trauma voi estää häntä toimimasta.

Siirtyminen sotatoimialueelta muualle Suomeen tarkoitti evakoille usein myös syrjintään ja sen aiheuttamaan kärsimykseen sopeutumista. Sodan aiheuttamiin menetyksiin luetaan myös kotiseudulla omattu sosiaalinen asema ja arvostus sekä kotiseudun sosiaalinen tukiverkosto.

Ortodoksisen siirtoväen kohdalla menetykset olivat mitä suurimmassa määrin myös hengellisiä. Joutuminen pois ortodoksisen kulttuurin alueilta tarkoitti käytännössä uskonnolliseen diasporaan joutumista. Pyhäkköjen puute ja luterilais-

Heli Kananen

väestön ortodoksisuuteen kohdistama torjunta tekivät evakkoudesta myös hengellisen kärsimyksen.

Kärsimystä oli myös sotaa välittömästi seurannut henkinen lamaannus. Sodan lopputulos oli karvas. Lopputulos oli sitä niin evakoiden näkökulmasta kuin myös kansallisen identiteetin näkökulmasta.

Karjalasta oli varhemmassa identiteettiprojektissa muotoiltu suomalaisuuden alkulähde, ja nyt tuo alkukoti oli menetetty. Entinen politiikka, Neuvostoliiton vastainen ideologia ja identiteetti olivat kärsi-

neet haaksirikon. Aatteet ja uskomukset oli muotoiltava uudelleen, eikä uusia elämän ehtoja kyetty niin vain limittämään osaksi maailmankuvaa ja perususkomuksia.

Toivottomuuden ilmapiiri

Heli Kananen toteaaakin, miten ensimmäisiä sodan jälkeisiä vuosia hallitsi runoista ja kirjallisuudesta luettavissa oleva näköalattomuus, toivottomuuden ilmapiiri. Miten tästä eteenpäin, miten selvittäisiin perheinä ja valtiona takaisin itselliseksi, itsenäiseksi? Suomessa elettiin tuolloin henkistä aallonpohjaa, joka oli jotakin sellaista, mitä ei myöhemmin haluttu muistella.

Erityisesti siirtoväen keskuudessa itsellisyden menetyksenä, syrjintänä, puutteena, kylmyytenä ja nälkänä koetun kärsimyksen sijasta oli psykologisesti järkevää keskittyä nousun, kasvun ja kehityksen teemoihin. Jälleenrakennuskauden lehtiä tutkinut Kananen kuvaa, miten usko tulevaisuuteen alkoi viritä sitä mukaa, kun vuosia kului ja alkoi näyttää siltä, että elämä kuitenkin voittaa.

- Konkreettisuudessaan raivosavut palauttivat uskoa tulevaan. Uskoa myös vallettiin lehtikirjoituksissa, joita otsikoitiin "Korpi väistyy - uusi elämä versoo" tai "Hielä ja työllä kohoavat laatokankarjalaisten kodit".

- Uskoa Suomen selviytymiseen itsenäisenä vahvistivat muun muassa Pariisin rauhansopimuksen vahvistaminen vuonna 1947, valvontakomission maasta poistuminen vuonna 1948 ja demokraattisen enemmistön säilyminen eduskunnassa myös vuoden 1948 vaalien jälkeen.

Ahdistuksena, näköalattomuutena ja epävarmuutena ilmenneen kärsimyksen aika alkoi 1940-luvun lopussa olla takana.

- Nykysuomalaisen silmin tarkasteltuna kärsimys toisaalta antaa myös henkisen kasvun mahdollisuuden, Heli Kananen miettii.

Hän lisää vielä, että toisille vaikeat vaiheet voivat kehittyä voimavaraksi, jota on voitu hyödyntää esimerkiksi vapaaehtoisessa vertaistyössä tai työuralla.

Evakkomatka Karjalasta on alkanut kohti tuntematonta.

Eila Kautto

Uuspakanuus ja Kristuksen kirkko

Luin sattumalta erään itseään sivistyneeksi uuspakanaksi nimitävän kirkon jäsenen kirjoituksen. Hän kirjoittaa kuuluvansa kirkkoon, mutta ei juuri osallistu sen sakramentteihin tai jaksa uskoa ihmeisiin, joita hän pitää legendoina. Tämä epäilijä ajattelee, että kärsimys on pysyvää ja ikuista, toivo vain iankaikkinen täyttymätön lupaus ja turha elementti ihmisen vaelluksessa. Hän käy mielellään kirkossa yksin, karttaen järjestettyjä jumalanpalveluksia, koska ne eivät puhuttele häntä. Sen sijaan itse kirkkorakennus, mitä vanhempi sen parempi, puhuttelee häntä katsomatta minkä kirkkunnan pyhäkkö on. Pyhäkköjen hiljaisuus puhuttelee häntä. Se saa hänet tuntemaan sen kaukaa tulevan sanoman ihmiskunnan aidosta uskosta, luottamuksesta, toivosta, ponnisteluista ja kärsimyksistä.

Ihmisenä hänkin kaipaa lohtua, mutta pitää kirkon tarjoamaa lohdutusta vain suunnattomana historiallisena harhana. Hän ei kaipaa tuonpuoleista tuntematonta elämää, vaan hänen älyllinen ja eettinen intohimonsa kohdistuu tämän puoleiseen. Hän ei kaipaa taivasta, mutta tietää että helveti, taivaan vastakohtana, voi päästä valloilleen tässä ajassa, omassa ajassamme, omien kättemme kautta, oman harjintamme tai sen puutteen tuloksena. Legendat ja raaka todellisuus kohtaavat synkkinä hänen aivoissaan.

Helmenkalastajana arvostan tätä rehellistä epäuskoa, koska tiedän, että siitä voi

kasvaa vahva ja väkevä usko, vailla epäilyksiä ja toivottomuutta. Matkoillani kuljen myös kaikissa eteeni tulevissa pyhäköissä, yrittäen aistia niiden historian havinan seinämaalauksissa ja muussa kirkkotaiteessa, mutta murehdin aina, jos temppeli on tyhjä tai pääsy eteistä pitemmälle on estetty lasiseinin. Yritän osua paikalle jumalanpalvelusten aikaan, että voin kuulla kirkkomusiikissa soivat rukoukset ja papin ja kirkkokansan aidon yhdessäolon.

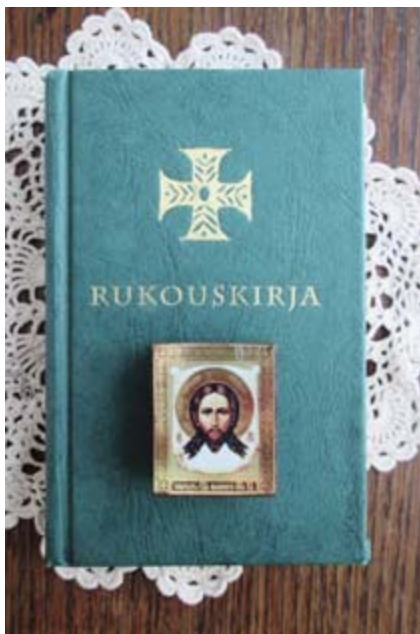
Minulle kirkko on aina ollut uskon ja rakkauden yhteisö. Eikä minun ole tarvinnut koskaan jäädä paitsi sen tarjoamasta lohdutuksesta. Ilman jumalanpalvelusta kirkko on vain rakennus tai museo. En kaipaa siellä mahdollisesti olevia kuninkaitten ja

ylimystön hautamuistomerkkejä, vaan etsin rukoukselle tarkoitettuja alttareita, joille voin sytyttää kynttiläni rakkaitteni ja koko maailman puolesta. Kristuksen kirkko elää, jos se muistaa elävänsä tässä ja tulevassa ajassa Jumalan kasvojen edessä. Haluan kääntää kaikkien katseet kohti Jumalaa, kunnioittamaan, kiittämään, rukoilemaan ja uskomaan, että olemme Jumalan läsnäolon paikassa.

Uskon syvimpiä ulottuvuuksia on rukous. Yhteinen rukous, jossa panemme toivomme itsemme ulkopuolelle. Kirkko elää siitä! Se elää siitä, että yhdessä kannamme tämän maailman tuskan ja hädän Kristuksen kasvojen luo. Toiseen maailmaan, missä ei enää ole kipua eikä huokauksia vaan on loppumaton elämä. Silloin historiallinen aika menettää merkityksensä. Elämme silloin jo nyt rakkaudessa Jumalaan ja lähimmäisiimme. Tuo rakkaus saa meidät toimimaan ja tekemään tekoja hyvyden jakamiseksi toinen toisillemme. Uskoa ja rakkautta ei voi erottaa toisistaan. Usko katsoo kohti Jumalaa ja rakkaus kohti lähimmäistä.

Toivon, että vajavaiset mietteeni voivat olla avuksi niille nykyajan ihmisille, jotka etsivät vielä tietään Jumalan ja lähimmäistemme luo. Hyvää matkaa!

Pappismunkki Johannes

RAAKEL KOVALA

Hyvä työyhteisö rakennetaan yhdessä

Hyvässä kuorossa jokainen laulaja kuuntelee vieruskaveria ja pyrkii sovittamaan oman äänensä osaksi koko kuoron sointia. Laulu on puhdasta ja sävy yhtenäinen. Erilaisten laulajien yhteinen tavoite on päästä harmoniseen lopputulokseen.

Yhdessä aikaansaatu puhdas sointi palkitsee kun jokainen hoitaa oman stemmansa vastuullisesti. Johtajan tehtävänä on huolehtia, että lopputulos on tavoitteen mukainen. Näin toimii myös hyvä työyhteisö.

Hyviin yhteistyötaitoihin niin kuorossa kuin työpaikoilla kuuluu se, että erilaiset ihmiset erilaisine odotuksineen käyttäytyvät hyvin toisia kohtaan. Ongelmia syntyy silloin, jos tavoitteet tai perustehtävät ovat hukassa ja yhteisiä pelisääntöjä ei ole sovittu. Tavoite hyvästä käytöksestä on liian yleisluontoinen jos yhdessä ei sovi, mikä on sallittua ja mikä ei. Kun työpaikan säännöistä keskustellaan ja sovitaan yhdessä, on sitoutuminen helpompaa kuin ulkoa annettujen ohjeiden omaksuminen.

Asioiden puheeksi ottaminen ei aina ole helppoa. Erityisen vaikeaa se on silloin, jos yhteisistä toimintatavoista ei ole sovittu. Keskustelu puuttumisen käytännöistä on ennaltaehkäisevää toimintaa sillä se antaa oikeat termit vaikeille asioille. Keskustelun myötä muodostuu ”meidän työyhteisön toimintatapa”, joka sallii erilaisuutta yhdessä sovitussa rajoissa.

Työyhteisössä varhainen puuttuminen on välittämistä. Kun jokin asia työyhteisössä huolestuttaa, olisi se hyvä saada sanotuksi. Sitä mitä emme sano ääneen, ei ole olemassa. Esimiehen apuna työyhteisön vaikeissa tilanteissa on toimiva yhteistyö työterveyshuollon kanssa. Apua saa ja sitä tulee pyytää esimerkiksi päihdeongelmien selvittelyssä ja vaikkapa työyhteisösovitte- lussa tai työnohjauksessa.

Työyhteisöongelmat koskevat aina koko yhteisöä. Siksi ulkopuolinen tuki ja työter-

veyshuollon mukana olo auttavat näkemään asiat eri näkökulmista. Se, mikä aluksi koetaan kiusaamisena tai epäasiallisena käyttäytymisenä voikin olla osa monimutkaisempaa todellisuutta, johon liittyy esim. ongelmia työn organisoinnissa ja työmotivaatiossa, ammatillista epävarmuutta tai epämiellyttäväksi koettu työongelman selvittely. Jos tilannetta katsotaan vain yksillä silmälaseilla, yhden ihmisen näkökulmasta, ei kokonaiskuva välity oikein. Yhteistä ymmärrystä tarvitaan siinä, mitä tarkoittaa kiusaaminen, kiusalliset tilanteet, epäasiallisuus tai huono käytös.

Työyhteisössä havaitut ongelmat on syytä ottaa puheeksi oman esimiehen kanssa. Työnantajan vastuulla on puuttua ongelmiin mutta velvollisuus välittämiseen on jokaisella työyhteisön jäsenellä. Isomalla työpaikalla työsuojelutoimikunta tai työkaveri voi tulla avuksi asian selvittelyssä. Mikäli ongelma jatkuu tai siihen ei puututa, on esimiehen esimies seuraava lähestyttävä taho. Näin myös silloin, kun epäasialliseksi koettu toiminta tai kiusaaminen kohdistuu esimieheen. Mahdollisesti asian selvittelyyn tarvitaan ulkopuolinen tuki. Työpaikkaselvityksen teettäminen voi avata asian tilaa ja antaa työkaluja ongelmien ratkaisemiseen. Asioille voi aina tehdä jotain, mahdolltomia tilanteita ei ole kunhan niiden kanssa ei jäädä yksin.

Seurakunnan työyhteisössä henkilöstön esimiehenä toimii kirkkoherra. Hänen johdolla työ organisoidaan ja sovitaan pelisäännöt yhdessä toimimiseen. Kirkkoherran vastuulla on puuttua ongelmiin ja huolehtia, että työ seurakunnassa sujuu työehtosopimuksen ja työlaainsäädännön puitteissa. Johtajan tehtävä on palveluteh-

tävä, jossa tuetaan yhteisöä, luodaan edellytyksiä hyvän työn tekemiselle sekä raivataan työn tekemisen esteitä. Hyvä työyhteisö tarvitsee ammatillisen johtamisen lisäksi myös hyviä työyhteisötaitoja ja tukea johtamiselle. Työtä tehdään yhdessä. Jokainen vaikuttaa ilmaperiin sekä yhteistyön sujuvuuteen.

Seurakunnissa epäasiallista käyttäytymistä ja kiusaamista voidaan kokea monella tasolla. Haastavissa vuorovaikutustilanteissa toisena osapuolena voi olla työkaveri, esimies, vapaaehtoistoimija tai seurakuntalainen. Luottamushenkilön toiminta voidaan kokea kiusaamisena tai vapaaehtoistoimijalle työntekijän käytös voi näyttää epäasiallisena. Erilaisista vuorovaikutussuhteista muodostuu seurakunnassa verkosto, jonka johtaminen vaatii herkkää havainnointia, runsaasti keskustelua vastuista, velvollisuuksista ja roolituksista sekä selkeitä rajoja.

Epäasiallisen käyttäytymisen tai kiusaamisen määrittelyyn löytyy apua erilaisista työyhteisöoppaista tai vaikkapa työterveyslaitoksen sivuilta. Kirkon portaalien (www.ort.fi) intranet-osiosta löytyy kirkon työntekijöille monenlaista materiaalia ja ohjeita epäasiallisen käyttäytymisen ehkäisemiseen tai asialliseen some-käyttäytymiseen. Toivottavasti emme suostu jättämään näitä asiakirjoja vain kauniiksi ajatuksiksi vaan otamme ne rohkeasti työyhteisöjemme arjen työkaluiksi. Ohjeistukset antavat hyvän syyn ja välineet keskustella vaikeistakin asioista. Niiden avulla löytyvät reilun pelin ja ”puhtaan soinnin” periaatteet kirkon työyhteisölle.

Lisätietoa:
www.ttl.fi/fi/tyoyhteiso_ja_esimiestyo/tyopaikkakiusaaminen
www.tyosuojelu.fi
www.ort.fi/intranet/tyosuojelu-ja-henkilostoasiat

Sirpa Koriala
Kirkon palvelukeskuksen johtaja

Taas ja taaskin muistakaamme - mutta muistammeko?

Monella tapaa kirkko ohjaa meitä muistamaan pyhiä ihmisiä. Muistaminen ohjaa mieltämme osallistumaan heidän elämäänsä ja olemaan lähellä heitä, jotka ovat uskon esikuvia. Heidän esirukouksensa kantavat.

Poisnukkunut ihminen, jonka elämässä on ihmeteltävän hyvyyden ulottuvuus, voi tulla läheiseksi, omaisen kaltaiseksi. Muistamalla häntä esirukouksissa ylläpidämme ja kehitämme yhteyttä hänen kanssaan ajasta ja paikasta riippumatta.

Kun ihminen kuolee, jatkaa hän iankaikista elämäänsä. Maailmassakin ihmisen läsnäolo jatkuu, kunnes unohdam-

me hänet. Kirkko ohjeistaa eläviä muistamaan edesmenneitä omaisia, ystäviä ja muita läheisiä. Näyttää siltä, että entistä harvempi muistelee kirkossa varta vasten omaisiaan, kirkon esipaimenia tai muita merkkihenkilöitä, vaikka kirkko näin opettaa ja kehottaa tekemään. Muistaminen tulee hoidetuksi jumalanpalvelustekstien vakio-osissa kuten ektenioissa lähinnä rituaaleina, joihin tuskin kukaan keskittyy.

Kun lääketiede on tehnyt ihmiset ”lähes kuolemattomiksi”, ovat he sulkeneet kuoleman elämänsä ulkopuolelle. Tästä seuraa edesmenneiden isien ja äitien syrjäyttäminen mielen aktiivisesta osasta. Yksilöllisyyttä kunnioittavassa länsimaisuudessa näyttäisikin olevan hyväksyttävää, että emme arvosta ketään itseämme enemmän.

Suomen ortodoksisessa kirkossa muistopalveluksia toimitetaan todennäköi-

sesti eniten maahanmuuttajaperheissä ja kirkkoon liittyneiden perheissä. Viime mainituissa näin tapahtuu, koska kirjoissa sanotaan tämän olevan hyvä ortodoksinen tapa. Maahanmuuttajat taas eivät vielä ole omaksuneet länsimaista yksilöllisyyttä.

Elämän lahja

Länsimainen yksilöllisyys ei kuitenkaan ole väärä eikä ei-kristillinen asia. Se on oman kulttuurinsa ja historiansa tulos. Kristillinen näkökulma on, että yksilönä jokainen vastaa teoistaan Jumalan edessä. Itäinen yhteisöllisyys ei sekään sinänsä ole osa kristillistä uskoa, vaan kuuluu oman kulttuuripiiriinsä edustaen sen arvoja. Tähän kristillinen lähestymistapa on, että kirkko ihmisten yhteisönä on liikkeessä kohti Jumalan valtakuntaa. Yksityiset ja yhteiset rukoukset avartavat perspektiiviä: olemme mukana kristittyjen aikakausia ylittävissä ketjussa. Näin menneet sukupolvet ovat kanssamme Jumalan kasvojen edessä.

Kirkko ei kuitenkaan opeta palvomaan vainajia, vaan heitä muistetaan heidän elämänsä vuoksi historiamme osana. Onhan jokainen ihminen saanut elämän lahjana itse Jumalalta. Kristilli-

syysdenkin kannalta historia ja historian esimerkit ovat tärkeitä. Historian ulottuvuutta tuntematon ihminen on juureton ja irrallinen.

Vaikuttaa siltä, että kirkon pyhät ihmiset ovat jääneet monelle nykyiselle suomalaiselle kummallisiksi erikoisuuksiksi. Ajatellaan että kalenterissa on joitakin omituisia muinaisuuden hahmoja, joiden nimiä kuuluu lukea tiettyinä päivinä. Silti ne eivät kosketa eivätkä merkitse mitään erityistä. Protestanttinen kristillisuus piti aikoinaan ”pyhimysten” palvontaa taikauskona ja siitä on voinut jäädä vaikutteita myös tämän päivän yleisiin asenteisiin.

Kun roomalais-katolisessa kirkossa ja Venäjän ortodoksisessa kirkossa on viimeisten vuosien aikana julistettu pyhäksi monia edesmenneitä ihmisiä, on tästä uutisoitu lähinnä ihmetellen ja pitämällä asiaa meille kuulumattomana erikoisuutena.

Pyhien ihmisten esimerkin voima

Muistelun unohtumisen ja pyhien roolin hämärtyamisen lisäksi syitä on varmasti monia muitakin. Suomalainen ortodoksisuus on ollut monella tavalla länsimaisen

Kirkko ohjeistaa eläviä muistamaan edesmenneitä omaisia, ystäviä ja muita läheisiä.

järkeisuskon vaikutuksen alaisena, jolloin usko ihmeisiin on heikentynyt.

Suomalainen ortodoksisuus on muihin paikalliskirkkoihin verrattuna ollut varsin vähäeleinen suhteessa pyhyyden kokemuksiin. Siihen on voinut vaikuttaa pelko länsimaaisessa kulttuuripiirissä siitä, että kirkon uskoa voitaisiin pitää epä-älyllisenä. Voisi ehkä myös syntyä käsitys siitä, että pyhiä pidetään eräänlaisina puolijumalina. Näin ortodoksinen kirkko ei opeta eikä usko.

Menneinä vuosikymmeninä Suomen ortodoksinen kirkko on halunnut pitää matalaa profiilia eikä erityisemmin erottua valtakirkosta. Lisäksi kirkon huomion ovat vieneet aikoinaan suuret ongelmat, kuten eroaminen Venäjän kirkosta ja siihen liittyneet ristiriidat ajanlaskukysymyksessä ja kielessä. Viime sotien jälkeen kirkko piti evakkojen osalta organisoida uudelleen. Nämä asiat veivät huomion toisaalla. Omana aikanaan arkkipiispa Paavali korosti ortodoksisuuden niitä piirteitä, jotka välittivät kirkon opetusta suomalaisessa yhteiskunnassa ymmärrettävällä tavalla. Painottaessaan ekumeniaa arkkipiispa Johannes ei puolestaan kokenut kysymystä pyhistä ihmisistä kirkon keskeisiin haasteisiin kuuluvana.

Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on kuitenkin viime aikoina käyty paljon keskustelua siitä, kuinka kirkon historiasta pitäisi ottaa esille erikseen kunnioitettavia merkkihenkilöitä. Ehkä syynä on se, että luterilaisen kirkon edustajat ovat tehneet paljon kansainvälistä yhteistyötä Länsi-Euroopan katolisten kanssa. Näissä yhteyksissä kohdataan pyhäksi tunnustettuja ihmisiä jatkuvasti, ja heidän esimerkkinsä

ANNA-KAARINA KYRÖNEN

voima on käynyt ilmeiseksi.

Suomen ortodoksinen kirkko on toistaiseksi pidättäytynyt itsenäisyyden ajan perinteessä. Olisiko kirkon kuitenkin nyt aika vakavasti selvittää, onko sen omassa joukossa elänyt ihmisiä, joita voitaisiin pitää ortodoksisen perinteen mukaan pyhinä ja näin julistaa suomalaista ortodoksisuutta.

Uusien pyhien kanonisointi

Kun ortodoksisen kirkon piispainkokous asetti vuonna 2014 KS Joensuun piispa Arsenin esityksestä toimikunnan pohtimaan pyhien kanonisoinnista, otettiin merkittävä askel. Työryhmä päätyikin suosittelemaan, että kirkossamme voitaisiin kanonisoida uusia pyhiä henkilöitä. Työryhmä korosti kuitenkin, että kirkon ei tule puhua kanonisoinnista roomalais-katolisen kirkon tapaan, koska kyse ei ole juridisesta prosessista. Ortodoksinen kirkko puhuu ihmisten lukemisesta pyhien joukkoon eikä käytä sanaa pyhimys vaan pyhä ihminen. Piispainkokous on vahvistanut periaatteet uusien pyhien määrittämiselle ja päättänyt, että työryhmä valmistelee asiaa edelleen tavoitteena, että kirkon 100-vuotisjuhlavuonna voitaisiin lukea ehkä yksi tai kaksi Suomesa vaikuttanutta ortodoksia muisteltavien

pyhien joukkoon.

Nyt tätä työtä aloitetaan pitäen kirkkana mielessä kirkkomme opetusta pyhistä ihmisistä. Tämä on tärkeää, jotta hyvä tavoite täytyisi eikä ymmärrettäisi ympäröivässä yhteiskunnassakaan väärin. On myös olennaista, että ortodoksit ottavat asian omakseen niin, että mahdollisesti pyhien joukkoon luettavan puoleen tullaan aidosti kääntymään rukouksissa ja jumalanpalveluksissa. Siksi kysymyksessä ei ole vain yksittäisen historian henkilön etsiminen ja tämän muodollinen julistaminen pyhäksi. Kysymys on ennen kaikkea koko muisteluperinteen elvyttämisestä osana aitoa suomalaista ortodoksisuutta.

Kirkon opetuksen mukaan yksin Kristus-Jumala on synnitön. Kaikki ihmiset ovat tehneet syntiä. Hautauspalveluksen kontakissa pyydetään Kristusta saattamaan palvelijansa sielu ”pyhien joukkoon”. Ajatus tässä kuten monessa muussakin yhteydessä on se, että Kristukseen liittyneenä kirkon jäsenenä jokaisen on mahdollista heijastaa Jumalan pyhyyttä. Näin ero kalenteriin merkityn pyhän ihmisen ja kalentereihin merkitsemättömän ihmisen välillä ei ole täsmällinen, jyrkkä eikä sitä voida millään ihmisen päättämällä kriteerillä tarkalleen määrittää. Kirkon kalenteriin esirukouksis-

sa muisteltaviksi merkityt pyhät ihmiset ovat siis myös olleet syntisiä, mutta toisaalta samalla kasvaneet kohti Jumalan kuvan kaltaisuutta niin, että heissä on tullut ilmi pyhyys erityisellä tavalla. Kirkko on tunnistanut heissä vaikuttavan Jumalan armovoiman ja nostanut heidät esimerkeiksi kristityille kirkon opetuksen seuraamisesta.

Pyhä ihminen on Jumalan armon katalysaattori eli hänen kauttaan Jumala osoittaa armonsä yhteisölle. Hän ei tee ihmistä siksi, että kirkko olisi päättänyt kirjata hänen nimensä kalenteriinsa, vaan siksi, että hän on pyhä.

Ihmeet osa Jumalan armoa

Virallisesti pyhäksi luettavan ihmisen tuleekin olla toimissaan jollakin erityisellä tavalla pyhä ja ihmeellinen. Hänen tulee olla saanut aikaan ihmeteltäviä hyviä asioita. Ortodoksinen kirkko uskoo ihmeisiin, joita on kuvattu sekä Raamatussa että pyhien ihmisten elämäkerroissa. Ihmeet ovat osa Jumalan armoa ja maailmankaikkeuden lopullista totuutta, eikä niitä voi inhimillisellä järjellä ymmärtää eikä käsitellä, koska jos näin olisi, kahlehdittaisiin myös Jumala ihmisjärjen puitteisiin eli tehtäisiin hänestä ihminen.

Mutta vaikka Kirkko tunnustaa ja uskoo ihmiselle selittämättömiin asioihin, ihminen ei pidetä pelkästään rationaalisesti käsittämättömiä ilmiöitä. Kaikkia erikoisia tapahtumia ei myöskään pyritä selittämään ihmeiksi, koska silloin voitaisiin helposti siirtyä subjektiivisen taikauskon ja magian piiriin. Kirkon isät korostavatkin tässä yhteydessä arvostelukyvyyn armolahjaa. Vaikka ihmeillä sellaisenaan on tärkeä merkitys pyhyiden ja pyhän elämän tunnistamisessa, kirkon historiassa pyhäksi tunnustamisen edellytyksinä on pidetty myös sellaisia erityislaatuista taitoja ja kykyjä, jotka ovat voineet olla harjaantumisen ja pyhän elämän seurausta. Siten esimerkiksi rationaalisesti selitettävät lääketieteen saavutukset kuten sydänsiirto ovat ihmeitä, joita ihminen on Jumalan armosta oppinut tekemään. Myös pysyvästi lohduttava opetus ja kaunis taideteos voivat olla ihmeitä.

ANITTA JULKUNEN

Pyhyiden perusteita

Päätöksessään piispainkokous määritteli, että mahdollisesti uuden pyhien joukkoon luettavan edesmenneen kirkon jäsenen pitää olla henkilö, jonka muisto on säilynyt kristittyjen piirissä pysyvästi ja kunnioitusta herättävänä. Kirkon tulee pitää hänen saavutuksiaan esimerkillisenä ja siten pyhää niiden vuoksi kristittyjen esirukoilijana. Tällainen ihminen on saanut aikaan suuren positiivisen muutoksen tai tehnyt yleisesti ihmeteltävää ja pysyvää hyvää opettamalla, ohjaamalla ja lohduttamalla Kirkon uskoa tunnustaen ja Kirkon yhteydessä pysyen. Hänen elämänsä on voinut liittyä Jumalan armosta tapahtuneita ihmeitä tai pyhän elämän mukanaan tuomaa erityistä tietoa ja taitoa. Elämän-tehtävä on voinut toteutua yhtä hyvin tieteen, taiteen, käsityön, yhteiskunnallisen toiminnan, esimerkillisen elämän kuin kirkollisten palvelustehtävien piirissä. Pyhyiden erityisenä perusteena pidetään myös marttyyrikuolemaa tai ankaraa kärsimystä vainoissa kristillisen uskon puolesta, sillä marttyyrit ja tunnustajat ovat kirkastaneet esimerkillisyytensä elämällä ja kärsimällä oikeiden arvojen puolesta.

Pyhien joukkoon liittämistä käsittelevän työryhmän perustaminen on paitsi ensimmäinen askel pohdittaessa mahdollisuutta tunnistaa ja tunnustaa suomalaisia ortodoksia pyhiä myös kehoitus kirkomme seurakunnille vahvistaa edesmenneiden muisteluperinnettä ja siihen liittyvää opetusta. Muistelemalla vainajiamme esirukouksin voimme tunnistaa pyhät, jotka Jumala tahtoo kirkolleen ilmaista. Tämän vuoksi pyhien joukkoon liittämistä koskeva työskentely on myös erityinen rukousaihe jokaiselle kristitylle: jokainen voi osallistua tähän työhön rukouksillaan. Näin kirkko yhdessä voi tunnistaa ja tunnustaa pyhänsä Jumalan kunniaksi, kuten psalmikirjoittaja asian ilmaisee: ”Ihmeellinen on Jumala pyhissään.” (Ps. 67/68:36 (LXX))

*Piispa Arseni
Rovasti Sergius Colliander
Diakoni Jukka Korpela*

VIERASKIRJA

Kärsimyksen ongelma

Herra, kuinka kauan? Oletko unohtanut minut iäksi? Nämä Raamatun huudot ovat jo tuhansia vuosia vanhoja.

”Mieti vaikka vain viisi minuuttia, että kaikkia suuria uskontoja on julistettu ja harjoitettu jo kauan ennen kuin kloroformi maailmassa keksittiin”, kehotti C. S. Lewis (k. 1963)

Kloformia käytettiin aikoinaan kivunlievityksenä. Lewis haluaa jotenkin kertoa, etteivät uskon pohdinat kärsimyksestä ole ruusuisia. Ne eivät ole keveitä, vaan ne ovat kunnolla koeteltuja. Ne on esitetty kauan ennen kuin nykyiset kivunlievitykset olivat todellisuutta.

Kaikella on tarkoituksensa. Näin monesti väitetään. Ajatellaan suunnilleen, että rakkaan syöpä oli tarkoitettu. Pitihän syöpä olla oma itsensä ja saada toteuttaa itseään. Mannerlaattojen aiheuttama tsunami tuhansine uhreineen sai selityksensä osana maapallon kerroksien liikehdintää.

Ihmisen elo on nyt vain tällaista ja se tulee tyynes- ti hyväksyä. Ihmisen tulisi olla kuin kotonaan maailmankaikkeudessa, pikkuruisena tekijänä osana kaikkein suurimpia kuvioita.

Tämä ei ole kristinuskoa. Ortodoksinen kirkko opettaa, että maailma on Jumalan luomaa ja kaipaamaa. Se on kuitenkin auttamattomasti hukassa. Se on ikään kuin sijoiltaan.

Kristinusko kertoo Jumalasta, joka kuoli ristillä. Hän kuoli huutaen. Joka ikinen kyynel on täten aito ja todellinen. Usko kertoo voitosta, joka tuli kärsimyksessä ja kuolemassa. ”Se on täytetty ja loppuun viety”, Kristus lausui ristillä.

Jumala on tullut pelastamaan. Ei selittämään tai antamaan alistunutta tyyneyttä. Kärsimyksessä ja pahassa ei niinkään Jumala paljasta itseään, vaan pikemminkin hänen vastustajansa. Ei vaikkapa lapsen hyväksikäytössä ole mitään tarkoitusta, eikä myöskään kivussa tai tuskassa itsessään.

Rukous ja sytytetty kynttilä eivät ole vastauksia ”kärsimyksen ongelmaan”, mutta ne ovat toivon ja uskon ilmaisuja.

”Hän pyyhki heidän silmistään joka ainoan kyynleen. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut. Uudeksi hän tekee kaiken.”

*Lars Ahlbäck
Pastori*

Ihmisten kirkko

- ORTODOKSISET KIRKKOPÄIVÄT LAPPEENRANNASSA

Ortodoksiset kirkkopäivät kokosivat Lappeenrantaan elokuun viimeisenä viikonloppuna suuren joukon ortodokseja ympäri Suomen. Kansainvälisiä vieraita saapui Burundista, Etiopiasta, Keniasta ja Venäjältä.

Kirkkopäivien avajaisten ristisaatossa arvioitiin olleen enimmillään n. 700 ihmistä.

Kirkkopäivillä Lappeenrannan kaupungin linnoituksen alue täyttyi näyttelyistä, työpajoista ja konserteista. Pokrovan kirkko toimi ns. kohtaamispaikkojen näyttämönä. Viereinen basaari tarjosi tietoa, taidokkaita käsitöitä ja ostoksia. Siellä oli nähtävillä mm. seurakunnissa kuukausten aikana valmistetut peitot, jotka kirkkopäivien jälkeen lahjoitetaan moldovalaisille vanhuksille. Yltäkylläisyyden rinnalla basaarissa voi tutustua myös SPR:n rakentaman pakolaisen asuinsijan näköismalliin.

Näyttelyt ja työpajat kokosivat kaikenikäiset ihmiset yhteen. Seurakuntasalilla esillä olleessa näyttelyssä oli ikoneita sekä Lappeenrannan seurakunnan vanhoissa kirkkoissa käytettyjä käspaikkoja. Työpajoissa opeteltiin ikonien kasvomaalausta, kirjottiin käspaikkoja ja rakennettiin legoilla.

Visuaalisten elämysten rinnalla kirkkopäivillä sai nauttia myös musiikista mm. Ortodoksisen kamarikuoron ja Suomen Ortodoksisen Kanttorikuoron konserteissa ja kanttorien jameissa.

Perjantaina kirkkopäivien ohjelma aloitettiin kirkkopäivätalojen vihmomisella klo 16. Akatistoksia toimitettiin kaksi, ensin Imatran kirkossa ja sen jälkeen myöhemmin illalla kiitosakatistos Jumalanäidille Lappeenrannan kesäteatterin katoksen suojissa.

Imatralla kirkkopäiviä juhlistettiin myös ottamalla käyttöön uusi, tuhansia työtunteja vaatinut juhlamatto.

Ihmisten kohtaaminen

Ensimmäisessä kohtaamispaikassa Pyhien Sergein ja Hermanin yhdistyksen toiminnanjohtaja rovasti Sergius Colliander auttoi kuulijoita pohtimaan vapaaehtoistyötä, auttamisen tasoja, auttajana ja autettavana olemista. ”Kirkon jäsenenä me kaikki muo-

IHMISTEN KIRKKO

Ortodoksiset kirkkopäivät
Lappeenrannassa 28.-30.8.2015

dotamme Kristuksen ruumiin ja olemme saaneet tehtävän palvella toinen toistamme, kukin omien luontaisten lahjojemme mukaan.” Luennon pohjana oli PSHV:n julkaisema Auttajan polku, ortodoksisen lähimmäisavun opas, joka on tehty apuvälineeksi niille, jotka haluavat antaa aikaa lähimmäisten auttamiseksi.

Edellisen luontevana jatkona, hengen ja mielen terveyttä käsittelevässä kohtaamispaikassa keskustelivat metropoliitta Ambrosius ja Mikkelin seurakunnan kanttori Jooa Sotejeff- Wilson.

Sovinnon tie

Lauantaina perjantaipäivän sade laantui ja kirkkopäivät avautuivat auringon paisteeseen. Päivien koskettavimman puheenvuoron kohtaamispaikalla piti Burundin ja Ruandan piispa Innocentios.

Ruanda on yksi maailman köyhimmistä maista. Sen kansa kantaa yhä mukanaan 1990- luvun kansanmurhan väkivallante-koja, vihaa, surua ja pelkoa. Ugandalais-syntyinen piispa puhui sovinnon rakentamisesta, molemminpuolisesta anteek-siannosta, evankeliumin julistamisesta ja koulutuksen edistämisestä kohti parempaa tulevaisuutta.

Kirkko elää ja kasvaa köyhässä maassa vaikka kirkkorakennuksia ei juuri ole vaan palvelukset toimitetaan yksinkertaisissa oloissa. Papiston koulutus on vielä puut-teellista ja jumalanpalveluskirjallisuuden käännöstyö on vasta alkuvaiheessa.

Piispa haluaa olla hiippakuntansa jäse-nille ennen kaikkea hengellinen paimen, jonka vastuulle on annettu lauman ohjaa-minen kohti kirkon opetuksen mukaista elämää Kristuksessa.

Maansa kärsimyksen keskellä Piispa In-nocentios muistutti siitä kuinka Kristus kärsi puolestamme. Näin jokainen kristit-

Kirkkopäivien avajaisissa tervehdyssanat lausui metro-poliitta Ambrosius.

Burundin ja Ruandan piispa Innocentios ja kenialainen pastori Evangelos Thiani.

Rovasti Sergius Colliander.

Etiopialainen, Maedot- kansa-laisjärjestön johta- ja Gennet Mengistu ja tasa-arvovaltuu-tettu Pirkko Mäki-nen keskustelivat kohtaamispaikalla siitä mitä on hyvä elämä?

ty voi luottaa Hänen kauttaan parempaan huomiseen. Emme ole yksin.

Ihmisten kirkko

Myös Filantropian projektipäällikkö Aino Nenola viittasi kirkkopäivien teemaan ”Ihmisten kirkosta”. Hänen mukaansa kirkko kutsuu luokseen kaikkia.

- Ihmisiä ei tule asettaa vastakkain. Jumala kutsuu meitä kaikkia yhteen. Se, että näemme, kohtaamme toinen toisemme, se tekee meistä Jumalan luotuja ihmisiä.

Pastori Tuukka Rantanen Oulun seurakunnasta tulkitsi teemaa sanoilla:

- Kristuksen kautta kirkko on ihmisten kirkko. Jumala on Herra ja Hän ilmestyi meille. Ihmisten kirkko on edustettuna myös taivaassa, ei vain täällä maan päällä.

- Kun ihminen kohtaa kirkon, hän kohtaa Kristuksen, mainitsi myös musiikkitoimittaja Risto Nordell.

- Kirkossa voimme levätä. Siellä saamme kosketuksen pyhyyteen. Voimme jakaa kirkon ilon yhdessä, sanoi Helena Suomela Jyväskylän seurakunnasta.

Yksi kirkkopäivien kiitetyimmistä esitelmistä oli ”Enkelten kirkko”. Myös pappismunkki Serafim sivusi teemaa haastamalla

la yleisön pohtimaan sitä miten ihmisten muodostama kirkko voisi toimia Jumalan rakkautta heijastavana ja siinä kasvavana yhteisönä.

Toinen toisellemme

Kirkkopäivien avajaisissa metropoliitta Ambrosius lausui tervehdyssanat. Lappeenrannan kaupunginjohtaja Kimmo Jarva ja evankelis-luterilaisen seurakunnan kirkkoherra Mika Lehtola esittivät oman tervehdyksensä. Lopuksi metropoliitta Ambrosius toimitti vedenpyhityksen ja kirkkoväki järjestäytyi Lappeenrannan Perinnesoitokunnan pontevan soitannon johdolla ristisaattoon. Ristisaatossa laskettiin matkan varrella kulkeeneen jopa 700 ihmistä.

Kohtaamispaikalla rovasti Heikki Huttunen, pastori Ioannis Lampropoulos, pastori Mikael Sundqvist ja Keniasta Suomen vierailulla oleva pastori Evangelios Thiani keskustelivat mm. inspiraation ja traditiion suhteesta eri maissa, eri kulttuurien vaikutuspiirissä. Isä Evangelios muistutti siitä kuinka Jumala johtaa kirkkoa ja näin kirkko on muuttumaton. Kreikkalainen traditio antaa Keniassa pohjan afrikkalaiselle ortodoksisuudelle.

Etiopian 85 miljoonaisesta kansasta 45 % on ortodokseja. Suomella ja Etiopialla on pitkä historia kehitysyhteistyössä. Etiopialainen, Maedot- kansalaisjärjestön johtaja Gennet Mengistu ja tasa-arvoaltuutettu Pirkko Mäkinen keskustelivat siitä mitä

Basaari tarjosi vierailijoille tietoa ja taidokkaita käsitöitä.

Työpajoissa opetettiin mm. ikonien kasvomaalausta ja kirjottiin käsipaikkoja.

IHMISTEN KIRKKO

Ortodoksiset kirkkopäivät Lappeenrannassa 28.-30.8.2015

Kirkkopäivien sunnuntain liturgian toimitti metropoliitta Ambrosius yhdessä piispa Innocentioksen ja kirkkopäiville kokoontuneen papiston kanssa. Kuoroa johti kanttori Varvara Merras-Häyrynen.

on hyvä elämä.

Keskustelijat kuvailivat köyhyyden ja hädän ilmenemismuotoja omissa maissaan ja pohtivat avunannon eri muotoja ja mahdollisuuksia. Etiopiassa ihmisiltä puuttuvat elämän perustarpeet. Suomessa, taloudellisesti vauraassa maassa, vakavin ongelma on yksinäisyys.

Puheenvuorojen lomassa keskustelun vetäjä Outi Vasko puhui kehitysyhteistyöhön kohdistuvista määrärahaileikkauksista ja niiden vaikutuksesta köyhien maiden ihmisten elämään. Etiopiassa apu perustuu yhteisöjen tukeen. Tärkeää on myös juuri vauraammilta valtioilta tuleva apu.

Pirkko Mäkinen muistutti siitä kuinka meillä kaikilla on velvollisuus toimia niin, että maailma muuttuisi paremmaksi paikaksi elää.

Kirkkopäivien ydin koostui yhteisistä jumalanpalveluksista. Linnoituksen katettu kesäteatteri toimi esitelmien mutta myös jumalanpalvelusten kauniina, hyvin toimivana tapahtumapaikkana. Kirkkopäivät huipentuivat sunnuntai-aamuna liturgiaan, johon osallistui n. 350 kirkkopäivävierasta.

Kiitollisena näkemiin

Kirkkopäivien tapahtumapäällikkö Minna Rasku kertoi ajatuksista kirkkopäivien jälkeen.

- Lappeenrannan seurakunnassa tunnelma on nöyrän kiitollinen ja ihmettele-

vä. Pienten kirkkopäivien kävijätavoite saavutettiin, kirkkopäivillä vieraili n. 500 ihmistä.

- Ihmiset kohtasivat toisiaan aidosti. Hyväntuulisuus ja iloiset ilmeet tarttuivat. Hulinasta huolimatta tunnelma oli levollinen. Olemme saaneet kiitosta järjestelyistä, idyllisestä paikasta, monipuolisesta ohjelmasta - ja ylipäänsä siitä, että kirkkopäivät kokosivat ihmisiä yhteen. Parantamisen varaa on aina, mutta meillä oli hyvä olla yhdessä, sanoo Minna Rasku. ♦

Mari Vainio

Kuvat: Martinus Markoff,
Miro Järnefelt, Mari Vainio

media

YLE Radio 1

15.9. Iltahartaus klo 18.50, Joensuun piispa Arseni, Kuopio

20.9. Liturgia klo 11, Pyhän Johannes Teologin ja Karjalan valistajien kirkko, Joensuu.

20.9. Liturgia klo 10, Pyhän Nikolaoksen kirkko Vaasa. (suora televisiointi)

3.10. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50

Pastori Petri Korhonen, Espoo

4.10. Liturgia klo 11, Pyhän Nikolaoksen kirkko, Rautalampi.

20.10. Iltahartaus klo 18.50 Filantropian toiminnanjohtaja Riina Nguyen, Helsinki

24.10. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50 Tutkijatohtori Maria Takala-Rozszenko, Joensuu

25.10. Liturgia klo 11, Pyhän apostoli Andreaksen kirkko, Rovaniemi.

Ortodoksinen liturgia radioi-daan joka toinen sunnuntai, aamuhartaudet lähetetään kuukauden kolmantena lau-antaina ja iltahartaudet kuukauden kolmantena tiistaina. Liturgia lähetetään sunnuntai-sin klo 11 alkaen, Iltahartaudet tiistaisin klo 18.50 ja aamuhartaudet lauantaisin klo 6.15. ja 7.50. YLE Radio 1. **Radiopalvelukset ja -hartau-det ovat kuunneltavissa Yle Areenassa.**

Pyhiinvaeltajan lauluja

Jaakko Olkinuora & Maria Takala-Roszczenko
(toim.) PSHVry

Suomalaiset ortodoksit ovat saaneet käyttöönsä uuden hengellisiä lauluja sisältävän laulukokoelman. ”Pyhiinvaeltajan lauluja” on tarkoitettu jumalanpalvelusten ulkopuoliseen käyttöön. PSHV:n kustantaman laulukirjan ovat koonneet teologian tohtori Maria Takala-Roszczenko

ja musiikin maisteri Jaakko Olkinuora. Kirja on saatavissa kahtena samansisältöisenä painoksena, joista toinen on yksinäinen ja toinen kaksi- kolme- tai neljänäinen.

Kirjat julkistettiin Tampereen laulupäivillä marraskuussa 2014. Kirjoja on myyty hyvin. Tämä kertoo siitä, että meillä Suomessa on ollut tarvetta uudelle hengelliselle laulumateriaalille. Nyt julkaistu kirja on täysin uusi eikä se sisällä samoja lauluja kuin 1950-luvun alussa käyttöön otettu Vaeltajan lauluja- laulukokoelma.

Kirjojen laulut on koottu laajalta alueelta ortodoksisesta maailmasta. Joukossa on kreikkalaista, ukrainalaista, georgialaista, serbialaista, syyrialaista ja venäläistä laulua. Onpa joukossa yksi intialainenkin sikäläisten syyrialaisortodoksien laulu. Luonnollisesti mukaan on otettu myös suomalaisiin oloihin mukautettuja lauluja kuten Valamo pyhä luostarimme ja Petsamon pyhittäjä-marttyreista kertova sanoitus.

Kirjan tekijöillä on taitoa tämäntyyppisen työn tekemiseen. Lauluissa on aistittavissa alkuperäisten laulujen tunnelma, mikä ei aina ole helppoa välittää musiikkia eri kielille käännettäessä.

Kirja on jaettu osioihin joissa Raamattu ja kirkon pyhä traditio muodostavat oman kokonaisuutensa. Luostarikilvoitus sekä hengellinen elämä ovat omissa osioissaan. Kirkkovuosi muodostaa oman kaikkein runsaimman osion kirjan sisältoä.

Laulut soveltuvat käytettäväksi yhteisiin kokoontumisiin Tiistaiseuroille, perheleireille tai vaikka pyhiinvaellusmatkoille. Kirkkokuorot saavat hyvää materiaalia näistä lauluista kirkkovuoden juhlien viettoon. Usein laulujen sisältö on opetuksellista ja kertoo juhlan merkityksestä tai pyhän ihmisen elämästä.

Pienempi yksinäinen kirja on varustettu sointumerkein, jolloin lauluja voidaan säestää eri säestyssoittimilla. Kirja on sopivan kompakti, kovakantinen ja hyvin sidottu, joten se kestää kyllä käytössä. Tekstitus on selkeää ja nuotinnus helppoa lukea.

Suurempi moniääninen kirja on kierreselkäinen ja siitä syystä helppo käsitellä nuottitelineissä laulettaessa ja säestettäessä. Nuottikoko on selkeää ja riittävän suurta, joten laulaminen onnistuu hyvin vanhemmaltakin henkilöltä.

Palaute kirjoista on ollut myönteistä. Useat laulut ovat kyllä kriittisesti katsoen varsin haasteellisia opeteltavia tavallisille kirkkokuoroille. Kanttorien ja kirkkokuorolaisten taholta on tullutkin toivomus koulutuksen järjestämisestä laulujen sisäistämiseksi.

Esimerkiksi kreikkalais-bysanttilaiset laulut avautuvat parhaiten vasta sitten kun ne on kuultu valmiina esityksinä. Valamon opisto järjesti keväällä ensimmäisen näitä lauluja käsittelevän kurssin.

Kari Päivinen

Luostarivanhuksen opetuksia

”Pisma o duhovnoi zigni”, toim. Vitali Dagterev, Sergijev Posad, 2014
Nuori moskovalainen Vitali Degterev oli toistakymmentä vuotta sitten Suomessa johtajakoulutusharjoittelijana kolmen kuukauden ajan. Hän vieraili tuolloin vapaaehtoistyöntekijänä Uudessa Valamossa, löysi kirjastosta ”Valamon vanhuksen kirjeet” ja kalmistosta kirjeiden kirjoittajan skeemaigumeni Johanneksen haudan. Luostarivanhuksen henkilö, elämä ja opetukset astuivat miehen elämään ja harrastus on kantanut kauniin hedelmän.

Vitali Degterev on systemaattisesti koonnut isä Johanneksen rippilapsilleen lähettämiä kirjeitä, muistitietoa hänestä sekä vanhuksen opetuslapsista ja valokuvia. Suomenkielinen ”Valamon vanhuksen kirjeitä” on saanut hänen toimittamaan rinnalle täydennetyt, mahtavan, 655 sivuisen venäjänkielisen laitoksen ”Kirjeitä hengellisestä elämästä”.

Skeemaigumeni Johannes on Suomen ortodoksiselle kirkolle ylhäältä annettu lahja ja armonosoitus. Hän on teksteissään esittänyt lukijalle ymmärrettävällä tavalla opetuksen kaikkein tärkeimmästä, eli sielun pelastuksesta, nojautuen tässä Raamatun ja kirkon pyhien kilvoittelijoiden opetuksiin. Aina uudelleen vanhus kehottaa lukijaansa kääntämään katse omaan sydämeen ja puhdistamaan se lähimmäisen arvostelun sijaan. Kirjeistä huokuu rakkaus ja arvostus ortodoksista kirkkoa, sen perintöä ja ju-

malanpalveluksia kohtaan, niin myös meitä ympäröivän luonnon harmonian ja kauneuden ihastelu.

Pyhän Sergein lavran julkaisemalla teoksella on hengellisen sisältönsä ohessa toinenkin merkittävä ulottuvuus. Kirja on tekstiensä kautta mielenkiintoinen lukupaketti ortodoksisen kirkon elämästä, henkilöistä ja tapahtumista sodanjälkeisessä Suomessa. Laajoine henkilöhakemistoineen se on venäjänkieliselle lukijakunnalle uutta, ennen tuntematonta kirkkohistoriaa.

Isä Johannes johdattelee asiainkulkua kohti hänen yleistä tunnustamistaan kirkkomme pyhäksi. Vanhuksen hengellisten kaittavien myötävaikutuksella on hänen hautansa Uuden Valamon hautausmaalla saatettu arvoaan vastaavaan kuntoon. Pienen aitausten keskellä seisoo mosaiikki-ikonin koristama harmaa graniittiristi. Hauta on monen toivioletkeläisen mieluisa käyntikohde. Suomalaisten ortodoksien pyhiinvaellusmatkojen kautta on avautunut elävä rukousyhteys isä Johanneksen lapsuuden kotikirkkoon Iljinskojen kylään Tverissä. Nyt ilmestynyt laaja luostarivanhuksen opetusten kokoelma vahvistaa entisestään isä Johanneksen tuntemusta niin armoitettuna sielunhoitajana kuin hengen lahjan omaavana opettajana.

Metropoliitta Panteleimon

Христианский взгляд на страдания человека

Одним из фундаментальных понятий православного учения о спасении является тема страдания. В наставлениях апостола Павла содержится утверждение, обращенное ко всем христианам: «многими скорбями надлежит нам войти в Царствие Божие» (Деян. 14,22). Почему же путь к Богу столь тернист? Зачем Господь, Который «есть Любовь» (1 Ин.4,16), допускает наличие боли и страдания в мире?

Для христианина смысл жизни заключается в познании Истины, Которая, по учению Церкви, и есть Личность Самого Христа. В свою очередь, истинное Богопознание вовсе не ограничивается приобретением знаний о Боге. В библейском понимании, слово «познание» вовсе не означает комплекс теоретических знаний, а является личным мистическим опытом Богообщения, который невозможен для человека без следования за Христом. К каждому из нас обращены слова Спасителя: «Если кто хочет идти за Мною, отвергнись себя, и возьми крест свой, и следуй за Мною» (Мф. 16,24).

Господь сотворил мир совершенным. Причина же нынешнего его печального состояния кроется в грехопадении наших прародителей. Горделивое проявление их свободной воли и нарушение Божественной заповеди изменило бытие всего мира, наполнив его скорбью и страданиями.

Церковь учит, что каждый человек рождается уже поврежденным грехом. Хорошо выражает эту мучительную склонность павшего человека ко греху апостол Павел, когда говорит: «Желание добра есть во мне, но чтобы делать оное, того не нахожу. Доброго, которого хочу, не делаю, а злое, которого не хочу, делаю. Итак, я нахожу закон, что, когда хочу делать доброе, прилежит мне злое» (Рим 7,18-21).

Христианин не стремится избежать

страданий, потому что в свете Евангелия они приобретают истинный спасительный смысл. Проживая их во Христе, они становятся для него очистительными испытаниями, дающими возможность сораспавшись со Христом, совоскреснуть с Ним в Жизнь Вечную.

Здесь таинственным образом проявляется Премудрость Божия, совершающая дело спасения человеческой души. Тернистый путь ведущий во спасение не линеен. Господь ведет нас за Собой и ждет от нас подвига веры, то есть доверия, в Его промыслительную о нас заботу.

Поэтому различные скорби вовсе не являются признаками Богооставленности. Преподобный Исаак Сирин, желая укрепить дух верующих, говорит: «Всякий человек, о котором особенно печется Господь, познается по неперестанно посылаемым ему скорбям... Так как пока ты еще на пути, признаком приближения твоего ко граду Божию для тебя да будет следующее: встречают тебя сильные искушения, и чем ближе приближаешься и преуспеваешь, тем более умножаются находящиеся на тебя искушения».

Основной причиной страданий, по учению Церкви, являются для человека его личные грехи, но воспринимать беды только как наказание за грех нельзя. Они могут служить человеку предохранением от новых грехов, давать силы для внутреннего сосредоточения в Боге. Они являются духовным оружием в борьбе с грехом гордости, воспитывая в переносщем скорби человеке смирение. «Научитесь от

Меня, – говорит Господь, – ибо Я кроток и смирен сердцем; и найдете покой душам вашим» (Мф. 11,29). Еще одной причиной страданий может быть испытание христианина в его вере и праведности. Ярким примером такого понимания причины скорбей для нас является библейский рассказ о праведном Иове Многострадальном.

Человек, преодолевая скорби и испытания, приобретает очень важную христианскую добродетель – терпение. Оно подобно цементу скрепляет все христианские добродетели между собой. Святой Илия Евдик в «Добротолубии» пишет: «Дом души – терпение, потому что она живет в нем; пища души – смирение, потому что она питается им». Господь в Своем Евангелии много говорит нам о необходимости терпения, утешая в скорбях и укрепляя наши духовные силы для достойного следования за Ним по тернистому пути жизни, потому что только «претерпевший до конца спасется» (Мф. 10,22).

протоиерей Константин Стрекачев

AAMUN KOITTO

Arjen ja juhlan lehti

www.aamunkoitto.fi

Nöyrin kiitokseni

KP arkkipiispa Leolle, KS piispa Arsenille ja Joensuun ortodoksiselle seurakunnalle Pyhän Hannan ja Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumisen muistolle pyhitetyn kirkon 100-vuotisjuhlassa 15.8. saamastani Pyhän Karitsan Ritari-kunnan I luokan ritarimerkistä.

Urpo Savinainen

Lämpimät kiitokseni

KP arkkipiispa Leolle, KS piispa Arsenille ja Joensuun ortodoksiselle seurakunnalle Sonkajanrannan kirkon 100-vuotisjuhlassa 15.8. saamastani Pyhän Karitsan Ritarikunnan I luokan ritarimerkistä.

Vieno Kareinen

HAETTAVAT APURAHAT

Karjalan hiippakunnan säätiön vuoden 2015 apurahat ovat haettavissa.

Katso hakuohjeet:

www.karjalanhiippakunnansaatio.fi

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2015 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi
Lähiosoite
Postinumero ja -toimipaikka
Puhelin
Sähköposti
Maksajan (ellei saaja) nimi
Lähiosoite
Postinumero ja -toimipaikka
Puhelin
Sähköposti

Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähetys

AAMUN
KOITTO

Vastanottaja
maksaa posti-
maksun (vain
tilaukset)

Kiireetöntä oppimista levollisessa ympäristössä

Laulujen laulu - vetäjänä papismunkki Serafim 25.-27.9.

Hiljaisuuden retriitit 30.9.-4.10. ja 25.-29.11.

Ortodoksisuus tutuksi:

Kenenkä te sanotte minun olevan? 9.-11.10.

Kauneus pelastaa maailman 5.-8.11.

Ortodoksisuus tutuksi:

Mitä minun tulee tehdä, että pelastuisin? 13.-15.11.

Siirtokarjalaisten jälkeläiset 27.-29.11.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset
ma-pe klo 9-15 puh. 017-570 1401
kurssit@valamo.fi www.valamo.fi/opisto

MESTARIN
JÄLKI

TAIDENÄYTTY

15.9.2015-30.4.2016

Kristillisiä teoksia Suomen
ja maailman taiteen mestareilta

PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

KEIDAS – veljeskunta viettää vuosijuhliaan Valamossa pe-su 23.–25.10.

”Kantakaa toistenne taakkoja, niin te toteutatte Kristuksen laki”, kirjoittaa pyhä apostoli Paavali galatalaisille. Kristuksen laki on armon ja yhdessä kulkemisen kokemusta. Sitä voimme jakaa keskenämme monella tavalla! Veljeskunta haluaa nostaa esille vapaaehtoisen auttamisen mahdollisuuksia. Huolellisesti suunniteltu diakonia, jonka toteuttajia panee liikkeelle sisäinen motivaatio, on vuorovaikutusta, antamista ja saamista.

Vuosijuhlien ohjelmassa on esillä esimerkkejä toimintamuodoista, jotka on koettu tuloksellisiksi. Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta järjestää tapahtuman yhdessä Valamon opiston kanssa. Kaikki kiinnostuneet ovat tarvetulleita! Ohjelman voi ladata osoitteesta www.pshv.fi!

Ilmoittautumiset perjantaihin 9.10.2015 mennessä Valamoon puhelin 017 570 1400 (klo 9–15) tai sähköpostitse kurssit@valamo.fi.

OHJELMA

Perjantai 23.10.

Klo 16 alkaen saapuminen Valamoon, ilmoittautuminen ja majoittuminen luostarin vastaanotossa

18.00 IX hetki, ehtoopalvelus ja muistopalvelus eli panihida

19.45 Iltpala Trapesa

Lauantai 24.10. Vainajien muistelupäivä

06.00 Parastasis-aamupalvelus ja liturgia

07.30 Aamiainen Trapesa

Ohjelmaan merkityt luennot ja vuosikokous pidetään luostarin kulttuurikeskuksen suuressa salissa.

09.15 Käyn yksinäisen luona – miksi? Seppo Salmi

10.00 Matalan kynnyksen kohtaamistila – mitä se on? isä Marko Mäkinen

11.00 Järjestyykö kyyti? isä Sergius Colliander

12.00 Lounas

13.00 Moleben, rukouspalvelus

14.00 Vuosikokous

15.00 Päiväkahvi

15.30 Tiistaiseura – mahdollisuuksien keidas: Porin kokemuksia

Porin Tiistaiseuran edustaja

16.30 Valamon syysnäyttelyyn tutustuminen

18.00 Vigilia

20.00 Valamolainen teepöytä

Sunnuntai 25.10.

Jeesus Gerasan alueella, 5. säv.

09.00 III hetki ja liturgia

11.00 Lounas

13.00 Päiväjuhla

14.30 Juhlakahvit Trapesassa

Oikeudet muutoksiin pidätetään.

UUOSIKOKOUSAUTSU

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry:n vuosikokous pidetään lauantaina 24.10.2015 alkaen kello 14.00 Valamon luostarin kulttuurikeskuksessa osoitteessa Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Veljeskunnan vuosikokoukseen voivat osallistua kaikki veljeskunnan alaosastojen jäsenet. Tervetuloa!

*Aamun Koiton
seuraava
numero ilmestyy
27.10.2015
ja sen teemana
on
"Profeetalliset
sanat".*

**Siipi maassa...
Soita meille!**

Helsingin ortodoksisen
seurakunnan

auttava puhelin

09 8564 6299

päivystää ti, pe ja la klo 18-22

PAAVO RYHÄNEN

Elämän erilaiset polut

Kuka minä olin kun astuin elämään, ja mistä tulin? Ja kun maa ottaa minut taas vastaan, kuka minä olen kun nousen pölystä uudelleen?

Ja minne suuri Jumala minut asettaa ja koska hän minut poimii? Pelastaako hän minut täältä ja vie turvalliseen satamaan?

Tässä vaivojen täyttämässä elämässä on monia polkuja, ja jokaisella puolestaan omanlaisensa vaivat. Ja ihmisasioissa hyvä ei koskaan näyttäydy ilman sekoitusta pahaan. Kunpa vain suruilla ei olisi niin suuri osa!

Vauraus on epävarmuutta, kuninkaallisuus unelmoivaa kerskuntaa, työllä on johtajansa ja köyhyys on puolestaan kahle.

Kauneus on pieni loistokas lahja, nuoruuden oma vain hetkisen kunnes hiukset valkenevat lopun ollessa

lähellä.

Väkivaltainen mies on hankala, avioliitto side hyvät lapset aiheuttavat huolta, huonot mielipahaa.

Kauppapaikat ovat paheiden kouluja; yksinäisyys heikentää; työpaikka sitoo ajatukset maanpäälliseen.

Toisen leipä käy mauttomaksi, toinen ahkeroi pellolla

merimiehistäkin suuri osa päätty syvyyksiin.

Kotona ihminen kyyhöttää kuin luolassa; ulkomailla hän kulkee häpeissään.

Kaikki on meille kuolevaisille vaivan takana.

Kaikki on vain naurua, puuteria, varjoja, haavekuvia, kastetta, henkäystä, siiveniskua, pölähdystä, unta aallonharjaa, joenvirtaa, purjeveneiden piirtoa veteen, hentoa puhallusta ja pölyä paikallaan pyörivää ympyrää, kaikkia pyörittäen

hitaita, vikkeliä, epäonnistujia ja menestyjiä kaikki tunnit, päivät, vaivat, kuolemat,

kärsimykset pyörivät niin kuin mielihyvät, sairaudet, voitot ja tappiotkin. Ja tämän kaiken olet luonut, Sana, viisaudelasi epävakaaksi

jotta rakastaisimme sitä mikä on vakaa.

Olen tutkinut kaikkea sieluni siivin, muinaisista asioista uusimpiin

ja mikään ei ole niin ohikiitävä kuin ihminen.

Ihmiselle on yksi asia turvallinen ja hyvä: lähteä täältä ristiä kantaen:

kyynelin ja murehtien, mieli naulittuna jumalasiin asioihin

toivoon, ja Kolminaisuuden taivaalliseen valoon

ja näin elää toista elämää, vaihtaa maailma toiseen

jokaista taakkaa kantaen.

Gregorios Teologi, runo 1.2.16.
Mukaellen suomentanut Ari Koponen